…ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гараба.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 189 (11787) | 1968 оной августын 13, вторник | Сэн 2 мүнгэн

АХА ДҮҮГЭЙ АМАРШАЛГА

Японой профсоюзуудай Генеральна соведэй—СОХИО-гой 36-дахи съездын делегадуудта Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет телеграмма эльгээжэ, хэдэн миллион совет хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай зүгhөө съездэ аха дүүгэй халуун амаршалга хүргөөд, хүдэлмэрилөө амжалта туйлахыень хүсөө.

Монополинуудай дарлалтада эсэргүүсэн, ажаhуудалай, ажалай эрхэ байдал hайжаруулхын, социальна хангалгын гүрим үргэдхэхын түлөө япон хүдэлмэришэн ангиин хэдэг эрэлхэг зоригто, тэсэбэритэй шанга тэмсэлые совет хүнүүд үргэнөөр hайшаан дэмжэдэг гээд телеграмма соо хэлэгдэнэ.

Вьетнамда эсэргүү американ эзэрхэг түримхэй ябуулгада, Японой портнууд уруу американ сэрэгэй атомна сунгануудай оролгодо эсэргүүсэн, бэе бэеынгээ аюулгүй байдалые хамгаалха гэдэг япон-американ договор усадхахын, Окинавые Япондо бусаахын түлөө Японой ажалшан арадай бүри ехээр хэжэ байhан тэмсэлые СССР-эй профессиональна союзууд, ажалшад үндэрөөр сэгнэнэ.

Тэмсэлдээ саашанхи амжалта туйлахыень СОХИО-гой гэшүүдтэ хүсэнэбди. СОХИО-гой ба ВЦСПС-эй хоорондохи хани басираан, харилсаа холбоон бэхижэн хүгжэжэ байг лэ.

УРГАСАЯА ГЭЭЛТЭ ХОРОЛТОГҮЙГӨӨР ХУРЯАХА

Б. СЕМЕhОВ,
республикын Арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ

…публикымнай олонхи аймаа… ороohо тараанай, хартааб… овощой, мүн тэжээлэй… ургамалнуудай баян ургаса… ргаа. Тиимэhээ энэ жэлэй… сааг соонь хуряажа абаха… хүдөөгэй зоной эгээл… ялгатай хэрэг болоно.

…хуряалгын үедэ бүхы хү… hайнаар эмхидхэгдэхэ, …зэмсэгүүд бүтээсэтэйгөөр …ааха ёhотой бшуу. Энэ шу… …ажананиин үедэ арадай хи… органуудай, тэдэнэй эдэб… …элэхэн үүргэ дүүргэхэ …ынь элитэ. Арадай хинаг… …гүрэндэ ороohо тараа …бусад продуктнуудые ту… …колхоз, совхозуудай аба… …га, түсэбүүдээ дүүргэхэ …партийна организаци… ажахынуудта горитой ту… …үзүүлхэ байна.

…Мухар-Шэбэрэй аймаг… …хиналтын бүлэгүүдэй …нилэгшэдэй hонирхолтой …болож үнгэрөө. Эндэ ха… …д КПСС-эй райкомой нэ… секретарь нүхэр Н. И. Ма… …аймагай арадай хинал… …итедэй түрүүлэгшэ И. Е. …никовэй элидхэлнүүдые …саашанхи зорилгонуу… …тодорхойлhон, тарая хуряал… …гүрэндэ тарая тушаалгын …албайнь эмхидхэлые хинан …тухай тодорхой хэмжээ… …хараалhан байгаа. Мүнөө …аймаг дотор комбайнуудай …уудта, таряанай тоотууд бо… …бэлэдхэлэй пунктнуудта 400 …шалгалтын постнууд эм… …дээ. Тэрэнhээ гадна, тарая …гын ямараар үнгэргэгдэжэ …ые саг дары шалгажа …хоёр оперативна рейдовэ …эмхидхэгдээ. Аймагай …хинагшад эндэхи хүдөө …органуудай хүдэлмэрилэг… …хамта колхоз, совхозуу… …абажа, техникэ зэмсэгүүд бо… …транспортнуудые, таряанай …шалгана. Мүн ондоо… …дутагдалнууд хараада абтана. …хинагшадай бүлэгүүд та… …хуряалгын бүхы хүдэлмэрине …ада абажа, шалгалта хэжэ …юм. Гадна арадай хинаг… …шадай эмхидхэлые шалга… …хажуугаар өөhэдөө жэшээ …в, hайнаар ажаллаха гэл…

…харюусалгатай зорилго… …табиhанайнгаа hүүлдэ …Шэбэрэй аймагай арадай …д республикын газетэ… …зэмэл бэшэг толилуулжа, …арадай хинагшадта хандаад, тарая хуряалгын үедэ хиналта шалгалта үргэнөөр эмхидхэхэ гэжэ шиидэбэ. Мухар-Шэбэрэй аймагай арадай хинагшадай үүсхэл арадай хиналтын областной комитедтэ hайшаагдаад, аймагай комитедүүд болон арадай хинагшадай бүлэгүүд, постнууд тарая хуряалгын, гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгын үедэ олоной хабаадаhан шалгалта эмхидхэхэ гэжэ уялгалагдаба.

Энээнэй hүүлдэ арадай хиналтын комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрэй зүблөөн республикадамнай үнгэргэгдэhэн байна. Тарая хуряалгын үедэ арадай хиналтын органуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай хэлсэгдээ. hаяын үдэрнүүдтэ арадай хинагшадай зүблөөнүүд болон суглаанууд хүдөөгэй бүхы аймагуудта, колхоз, совхозуудта, мүн хүдөө ажахын предприятинуудта үнгэргэгдэхэ юм. Зорилго юуб гэхэдэ, арадай хинагшад тарая хуряалгын үедэ хэхэ хүдэлмэреэ тодорхойлжо, оролдосотойгоор ажаллаха болоно.

Тарая хуряалга эхилжэ байна. Тиигэбэшье республикымнай зарим аймагуудта техникэ зэмсэгүүдэй заhабарилга дүүрээдүй, хуряалгада хабаадаха агрегадууд ажаллаха хүнүүдээр бүридхэгдөөгүй, полевой станууд болон таряанай тоогууд хүсэд заhабарилагдаагүй байhаар. Тиимэhээ арадай хиналтын комитедүүд, бүлэгүүд болон постнууд эдэ дутагдалнуудые усадхажа, тарая хуряалгые бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө тэмсэхэ уялгатай. Хүдэлмэриин халуун хаhада лафетнэ жаткануудай, комбайнуудай, трактор болон автомашинануудай хүдэлмэри шалгагдажа, тэдэниие бүтээсэ ехэтэйгээр, hаадгүйгөөр хүдэлгэхэ талаар хиналта хэгдэхэ ёhотой. Энээнэй хажуугаар арадай хинагшад машина зэмсэгүүдэй хойноhоо техническэ харууhанай ямар байhыень, мүн машинануудай хэр заhабарилагдаhыень хододоо шалгаха болоно.

Энээнэй хажуугаар арадай хинагшад ажалай эмхидхэлые шалгаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө юунэй хэгдэжэ байhаниие хаа хаанагүй хаража үзэхэ, хуряалгын үедэ ажалые хоёр халаан болгожо эмхидхэхэ хэрэгтэнь туhалалсаха уялгатай. Мүн бригада бүхэндэ ажалай журам наринаар сахиха хэрэг анхаралда абтаха.

Арадай хинагшадай гол шухала зорилго юуб гэхэдэ, тарая хуряалгые гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ болоно. Энэ харюусалгатай хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандажа болохогүй. Хуряагдажа байhан таряан олон шалтагаануудhаа боложо гээлтэ хоролтодо ородог шуу. Зарим ушарта шанар муутайгаар хуряагдажа, ороohо таряан ехээр гээгдэнэ, муугаар сохигдожо абтана. Зөөгдэжэ байhан таряан харгы замаар гээгдэжэ хороно, мүн тоогууд дээрэ ехэхэн үрилтэдэ ороно. Ушар тиимэhээ машинистнуудай, комбайнернуудай ябаса хододоо шалгагдажа, ороohо таряанай үндэрөөр хадагдаха ушар, полинууд дээрэ сохигдоогүй баалнуудые үлөөхэ ушар зайсуулагдаха ёhотой.

Хэрбээ полинууд дээрэ таряанай залаануудай таhаржа унаад байхада, тиимэ ушар анхаралда абтангүй байха ёhогүй. Юуб гэхэдэ, гансахан энээнhээ хэдэн зуугаад тонно таряан гээлтэ хоролтодо ороно. Жэшээлхэдэ, дүрбэлжэн метр талмай бүхэндэ табан хоолос унаhан байгаа hаа, гектар газарта 40 килограмм ороohо тарая гээхэ байнабди. Тиигэжэ бодожо үзөө hаа, манай республикын ороohо тарая тариhан бүхы газарта нэгэ миллион пууд таряан гээгдэлдэ орохо болоно. Энэмнай ехэхэн гарза гээшэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой, Мухар-Шэбэрэй «Забайкалец» колхозой, мүн бусад ажахынуудай арадай хинагшад тарая хуряалгын шанарые шалгажа, хүдэлмэриин үедэ шанар муутайгаар хуряалга хэhэн механизаторнуудые дахин бусаажа, ажалыень заhуулдаг байгаа. Иимэ хүдэлмэри мүнөөшье жэлдэ эмхидхэгдэхэ ёhотой. Тобшолон хэлэбэл, арадай хиналтын комитедүүд, бүлэгүүд болон постнууд ороohо тарая гээхэ, гутааха ушартай, мүн ондоо шалтагаанаар үрилтэдэ орохо ябадалтай тэмсэхэ зорилготой. Арадай хинагшад хадаа поли дээрэhээ ороohо таряанай складта оротор, тэндэhээ элеватор дээрэ абаашагдатар хурса нюдөөрөө хаража, шалгажа байха болоно. Хэрбээ дутуу дундануудай гараа hаа, арадай хинагшад тэрэниие дары усадхахын түлөө хэмжээ абаха зэргэтэй.

Тиихэдэ арадай хинагшад бүхы автотранспортнуудай бүтээсэтэйгөөр ашаглагдажа байhаниие анхаралдаа абаха. Иимэ хүдэлмэри ябуулжа байхадаа, автомашина бүхэнэй [illegible] заhабарилагдаhаниень, тарая зөөлгэдэ хайшан гээд бэлдэгдэhэниинь, мүн авто транспортнуудай хүдэлмэриие хоёр халаан болгожо эмхидхэхэ хэрэгые шалгаха болоно. Тарая хуряалгада хабаадуулагдаhан автомашинануудай кузовууд багтаамжа ехэтэй болгогдожо хэрэглэгдэхэ. Ашаануудые тээхэ, мүн буулгаха хүдэлмэри хаанашье hаадгүйгөөр эмхидхэгдэхэ ушартай.

Ороohо тарая, хартаабха болон овощ гүрэндэ худалдалгаар түсэб уялгануудаа дүүргэхэ гээшэ колхоз совхозуудай [illegible] уялга. Тиимэhээ арадай хиналтын комитедүүд болон бүлэгүүд гүрэндэ тушаагдаhан продукциин шанарые хододоо шалгаха, гүрэнэй хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаха ябадалтай тэмсэхэ уялгатай. Үнгэрhэн жэлнүүдэй байдалhаа харахада, зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд [illegible] шанартай продукци гүрэндөө худалдахын түлөө оролдо[illegible] байгаа. Энэ ушар [illegible] гүрэндэ, мүн ажахынуудта ехэхэн гарза хохидол ушардаг hэн. Тиимэhээ бэлэдхэлэй пунктнуудта эмхидхэгдэhэн арадай хинагшадай постнууд шанартай hайн продукци гүрэндэ тушаагдажа байhаниие, бэлэдхэлэй пунктнуудта ороohо таряанай зүбөөр шэгнэгдэжэ абтаhаниие хододоо шалгаха ушартай. Тэрэнhээ гадна, талха тарая бэлэдхэдэг управлени[illegible], комбикормо бэлэдхэдэг промышленносто[illegible] предприятинуудта [illegible]дхэгдэhэн бүлэгүүд болон постнууд, мүн түмэр харгын, уhанай болон автомобильна транспортнуудай арадай хинагшад өөhэдынь предприятинуудтахи ажалай дутагдалнуудые зайсуулха хэмжээ абаха уялгатай.

Мүнөө үедэ тарая хуряалгын хажуугаар ниитын малда тэжээл бэлэдхэлгэ: үбhэ сабшалга, силос даража абалга, пропашной ургамалнуудые хуряалга, полинууд дээрэхи hолоомо hүрилэлгэ, намарай паар хахалалга гэхэ мэтэ эмхидхэгдэхэ болоно. Зорилго юуб гэхэдэ, арадай хиналтын комитедүүд, бүлэгүүд болон постнууд зун-намарай бүхы хүдэлмэриие хинан шалгажа байха ёhотой.

Арадай хиналтын комитедүүд, бүлэгүүд болон постнууд партийна организацинуудтай, колхоз, совхозууд болон предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта ажалаа эмхидхэжэ, дутагдалнуудые усадхаха ёhотой. Мүнөө жэлдэ арадай хинагшад олоороо комбайнуудай агрегадуудта, жаткануудта, автомашинануудта, таряанай тоогууд дээрэ ажаллаха. Тэдэнэй зорилго юуб гэхэдэ, өөрынгөө уялга дүүргэхынгээ хажуугаар ажалай жэшээ харуулха ёhотой. Гадна арадай хинагшадай ажал хэрэг олоной дунда мэдээжэ байха ёhотой. Тэдэнэр дайшалхы хуудаhануудые, мүн плакадуудые ходоо гаргалсажа байха. Арадай хинагшадай хуудаhануудые гаргалсажа, дутуу дундануудтай тэмсэхэ, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уялгатай. Хэрбээ арадай хинагшад ямар нэгэн дутагдалнуудые элирүүлээ hаа, бригадануудай суглаан дээрэ, мүн өөрынгөө бүлэг болон комитедүүдтэ зүбшэжэ, хэмжээ абаха зэргэтэй.

Мүнөө үедэ манай республика дотор гүрэнэй болон кооперативна—колхозно эд зөөри хамгаалха ниитын шалгалта түлэг ябажа байна. Гурбадахи hараяа ябажа байhан энэ хүдэлмэриин үедэ зарим ажахынуудта харюусалгагүйгөөр хандаха ябадал, эд зөөри үрихэ, хулгайлха ябадал элирүүлэгдэhэн байгаа. Энээнтэй хамта, Яруунын, Хэжэнгын, Баргажанай болон бусад аймагуудта ниитын шалгалтын хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байhаниинь элирүүлэгдээ. Ажалай халуун хаhада арадай хиналтын органууд, профсоюзна болон комсомолой органууд, тэдэнэй үмэнэ эмхидхэгдэhэн шалгалтын комиссинууд ажалаа зааханшье hуладхаха ёhогүй. Энэ үедэ ороohо таряанай гээлтэ хоролтодо орохо ябадалтай тэмсэхэ, тоо бүридхэлые наринаар эмхидхэхэ хэрэгтэ туhалха зэргэтэй.

СССР-эй Арадай хиналтын комитет хэмжээ ябуулгануудые хараалхадаа, «1968 оной тарая хуряалгые, мүн хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушаалгые хангаха тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолнуудые анхаралдаа абажа, арадай хинагшадай урда шухала зорилгонуудые табяа. Арадай хинагшад үйлэдбэриин ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органуудта, колхоз, совхозуудта тарая хуряалгые гээлтэ хоролтогүйгөөр эмхидхэхэ, малай тэжээл бэлэдхэхэ, гүрэндэ ороohо тарая болон хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха түсэбөө дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэнь туhалха уялгатай.

ПОЛИНУУД ДЭЭРЭhЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ

ТҮРҮҮШЫН ГЕКТАРНУУД

ПЕТРОПАВЛОВКА, (телефоноор абтаба). Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Нарин отделениин механизаторнууд ешмээнэй урагса хуряажа эхилбэ. Механизаторнуудай энэ бригадые Социалис Ажалай Герой Евлампий Павлович Бутаков толгойлно.

Тарая хуряалгаар урзанда аймагай чемпион байhан Б. Д. Цыдыпов, комбайнер Н. Г. Жуков гэгшэд өөhэдынгөө «корабльнуудые» поли дээрэ гаргаба. Тарая хуряалгын түрүүшын үдэрhөө эхилэн, тэдэнэй үдэр бүхэндэ 25—30 гектарай тарая хуряана.

Ордено Борьёогой совхоз шэниисын урагса хуряажа эхилhээр дүрбэ хоноо. Хуряалгын түрүүшын үдэр тэндэхи механизаторнууд 78 гектарай урагса хуряаhан байна. Уржадэр совхозой таряалан дээрэ 14 комбайн хүдэлбэ.

Зэдын аймагай ажахынууд тарая хуряалгадаа августын 10-hаа жэгдэрэн орохонь.

С. ПАВЛОВ.

ТАРЯАГАА ХУРЯАЖА ЗАХАЛАНХАЙ

Улаан-Үдын аймагай «Дружба» колхозойхидой табан жэлэй гурбадахи жэлдэ ургуулhан таряанайнь ургаса ехэ hайн. Дуулимхан зунай үдэшэ, үглөөнэй hэбшээндэ далай мэтэ эбхэрэн долгилжо байдаг шэниисын поли дээрэ хоёр комбайн августын 5-да гаража, тарая хуряалга эхилбэ. ЖВН-6 жаткануудтай «СК-3» гэжэ эдэ комбайнуудые артелиин эрхим механизаторнууд К. Г. Батурин, М. И. Безызвестных гэгшэд жолоодоно. Түрүүшын хоёр хоногой туршада тус полиин 66 гектар хадагдажа, баалнууд болгогдоо. Удаалахи үдэрнүүдтэнь комбайнер бүхэн халаан соогоо 16—17 гектарай шэниисэ hайн шанартайгаар хадана.

И. ЩЕГЛАЕВ.

МАЛШАДАЙ ХУБИТА ЕХЭ

Мүнөө жэл манай нютагта июнь hара соо хура бороо заашье ороогүй байжа, ургаса ногоон гандаhан юм. Тиигэбэшье, ниитынгээ малые бүдүүн тэжээлээр бүрин хүрэхөөр хангаха зорилго манайхин урдаа табиhан, суглаа зүблөөн дээрээ яhала хөөрэлдэhэн байха.

Малшад, хонишоднай тус тустаа звено боложо, хамта 10 звено үбhэндэ ороо hэн. hаалиин 10-дахи гүүртынхид 179 га сабшалан дээрэhээ 3400 центнер үбhэ сабшаха уялгатай. 8-дахи гүүртынхид 2200 центнер, хонишон Очиров Дондобой звеногойхид 902 центнер үбhэ абахаар хараалаад, энэ хүдэлмэреэ июлиин 20—25-наар эхилээ. Июлиин 31-дэ социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдаа. Табан хоногой дүнгөөр нэгэдэхи hуурида гараhан 10-дахи гүүртынхид (звеное даагша Рампилов Н. Р.) 500 центнер hайн шанартай үбhэ hүрилөө. Эндэхи hүришэд Ж. Раднаев, Доржи Цыбикжапов, Г. Занданов гэгшэд эрхимээр хүдэлнэ. Энэ илалтатайнь дашарамдуулан, отделениие эрхилэгшэ нүхэр Банзаров эндэ ерэжэ, амжалтатайнь дашарамдуулан амаршалаад, совхозой социалис мүрысөөнэй условёор дамжуулгын Улаан туг ба нэгэ хони түлбэригүйгөөр барюулба.

Харюугай үгэ хэлэхэдээ нүхэр Николай Рампилов даабарита газарhаа хараалагдаhан үбhые абахын тула бүхы хүсэеэ гаргахабди гэбэ.

Бүхы Алтайн ажалшад энэ жэл үбhэ ногоогоо заашье гээлтэ хоролтогүйгөөр, hайн шанартайгаар абахаяа оролдожо байна.

Ж. ГУНЧИТОВ.

Хяагтын аймаг,
Хүдэриин совхоз.

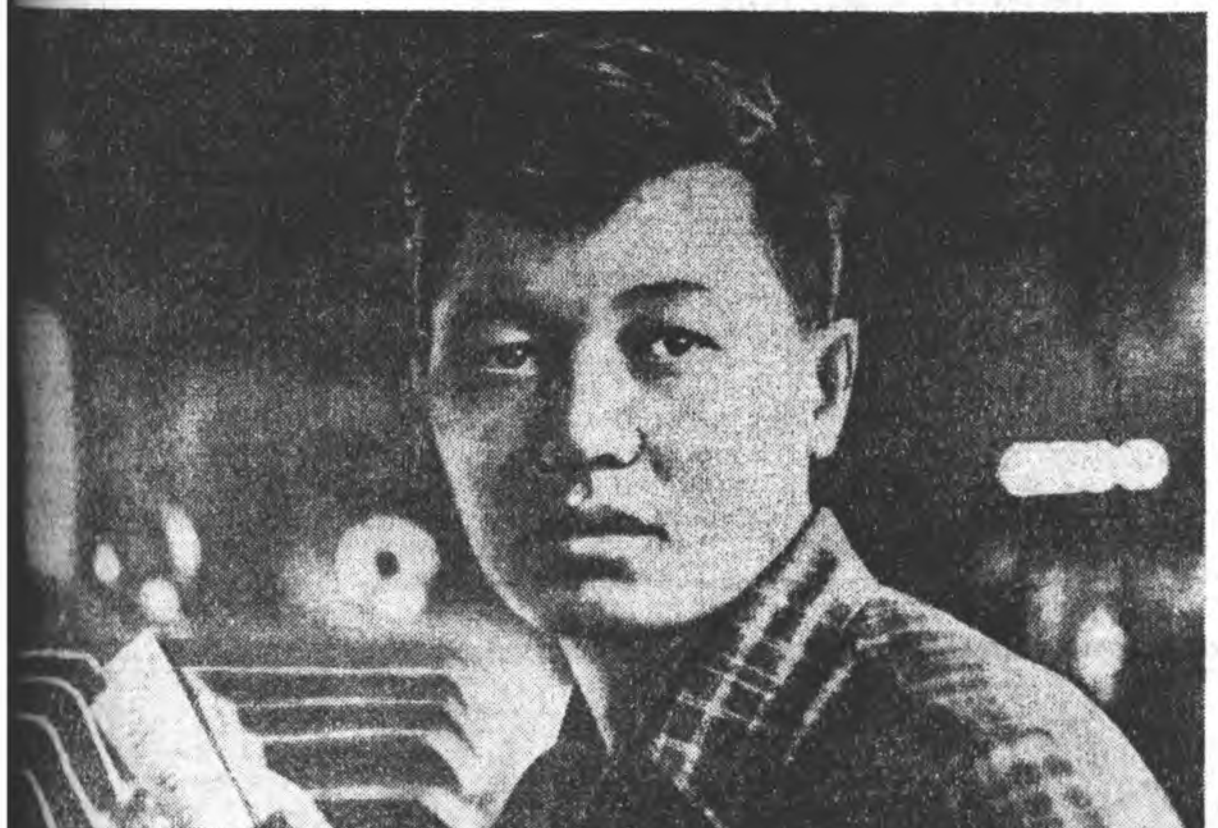

Улаан-Үдын «Электромашина» заводой электромеханическа цехэй мастер Федор Гаврилович Брянский Буряадай АССР-эй эрхим уралан нарижуулагшадай нэгэ юм. hүүлэй табан жэл соо нүхэр Брянский уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын талаар 34 дурадхал оруулhан байха юм. Тэдэнь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 9515 түхэриг алмагдаха аргатай болоо hэн. Байгша оной түрүүшын хахад соо Ф. Г. Брянский уралан нарижуулгын 4 дурадхал оруулба. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряадай АССР-эй түрүү уралан нарижуулагшадай нэгэн Ф. Г. Брянский.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

КПСС-эй ОБКОМДО ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

КПСС-эй райкомуудай секретарьнуудай, аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй, республикын министерствэнүүд болон албан зургаануудай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатай зүблөөн КПСС-эй обомдо болобо. Тэжээл бэлэдхэлгын ябаса, ургаса хуряалгада бэлэдхэл, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ ба гүрэндэ худалдаха түсэбэй дүүргэлтэ тухай асуудалнууд зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Эдэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой нэгэдэхи секретарь Н. И. МАЛЫГИН, КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь К. А. КАЛАШНИКОВ, КПСС-эй Зэдын райкомой нэгэдэхи секретарь А. Р. ПОТЕПАЛОВ, КПСС-эй Сэлэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь В. Б. БАЗАРОВ, КПСС-эй Хяагтын райкомой нэгэдэхи секретарь Е. Ф. ЕЛИЗОВ, КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь В. И. ТИТОВ, КПСС-эй Улаан-Үдын хүдөөгэй райкомой секретарь П. И. БУТКОВСКИЙ, КПСС-эй Түнхэнэй райкомой нэгэдэхи секретарь А. Д. ТАХАНОВ, КПССэй Баргажанай райкомой секретарь В. Г. НАСТОБУРСКИЙ, КПСС-эй Яруунын райкомой нэгэдэхи секретарь К. К. ШОМОЕВ, КПСС-эй Хоринн райкомой нэгэдэхи секретарь П. М. ПАВЛОВ; КПСС-эй Прибайкалиин райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Е. ШЕЛКОВНИКОВ, КПСС-эй Хэжэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь Б. Д. АНГАРХАЕВ, КПСС-эй Загарайн райкомой нэгэдэхи секретарь Е. И. СКУБАРЕНКО, КПСС-эй Баунтын райкомой нэгэдэхи секретарь Г. И. ВОРОНИН, КПСС-эй Захааминай райкомой нэгэдэхи секретарь Б. И. НИКОЛАЕВ, КПСС-эй Ахын райкомой секретарь З. Б. ШАГДУРОВ, КПСС-эй Хойто-Байгалай райкомой нэгэдэхи секретарь Д. М. ЦЫРЕНОВ, «Сельхозтехникэ» гэжэ республиканска нэгэдэлые эрхилэгшэ С. Г. ДОВГАНЬ, автотранспортын республиканска управлениин начальник Г. И. АНУЕВ гэгшэд хабаадаба.

Зүблөөн дээрэ КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. МОДОГОЕВ үгэ хэлээ.

РЕПОРТАЖ

hҮРИНҮҮД ЖЭРЫЛДЭН БОДОНО…

…hудэтын шобхо шобхо хаданууд дээрэ бараан хара үүлэд сугларшоод, залинта аадарай урда тээхи шэмээгүй байдал тогтобо. Тээ тугаархынай ногоон соогуур шааялдажа байhан таршаанууд абяагүй болошобо. Хурса элшээ Хёлго мүрэн дээгүүр жэгдэхэнээр сасаhан наранишье үүлэнэй саагуур хоргодошобо. Бүри дүтэхэнэ сахилгаан зурагас шарбаад абана. Модон хүүргэ дээгүүр хаhаг тэргын гараhан мэтээр тэнгэриин дуун хүнхинэбэ. Хаанаhаашьеб гэнтэ бии болоhон шанга hалхин голой эрьеын hөөгүүдые шууюулба.

…hудэтын талада тракторнууд гүйлдэhээр. hүринүүд жэрылдэн бодоно. Ажал хэжэ сүлөөгүй байhан хүнүүдэй сагаан, улаан, хүхэ хубсаhад, холоhоо харахада, үнгэ бүриин сэсэгүүдэй хүлгэхые hануулна. Сабшагдаhан үбhэеэ хуряахаяа, hүрилхэеэ яараhан хүнүүдэй абяан, тракторнуудай хүнхинөөн нэгэдэжэ, аадарай урда тээхи аажамхан байдалые таhалдуулна. «ДТ-75» түхэлэй трактор иишэ тиишээ эрьелдэнэ. Тэрэнэй шэрэжэ ябаhан шарга дээрэ бүхэли hүри бодоно. Үбhэ хаягшад бусадые яаруулна. Сабшагдаад, сэл ногооноор хатаhан үбhэсэ бороодо сохюулха хэншье дурагүй. hайханаар абтаhан үбhэн арьбан, шэмэтэйшье ха юм.

Нюруулагдажа байhан нэгэ hүри дээрэ Султум Балданов зогсоно. Тэрэнэй бариhан тармуур шадамар хүгжэмшын гартахи гитара мэтээр эршэгэнэнэ. Энэ хүн яараагүйдөө аргагүй. Юундэб гэхэдэ, hүринүүдэй бодоhон газарые Султум Балданович бүхэли хабараараа уhалаа ха юм.

…Сабшалан, таряалан уhалха талаар Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид аймаг соогоо суурхаhаар үнинэй. Үшөө 1958 ондо Алташын нуурай долгилон мэлмэршэхэдэ, хүнүүд гайхалсаа hэн. Алташа горхониие хоёр хадын хоорондо тогтоожо, үндэр гэгшын хаалтаар хазаарлаа юм.

Тэдэ хэмэл нуурнуудай hүүлээр Хайсагарта, hудэтэдэ бишыхан далайнууд хүхэрэн харагдадаг болоо hэн. Колхозой ветеран, олон жэлэй туршада хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ ябаhан Султум Балданович hудэтын нуурай уhые гамтайханаар табижа, нуга дээгүүрээ тараадаг бэлэй. Наг шэбхэ ехээр адхаа, үтэг хээ.

Хабартаа хэhэн ажалайнь үрэдүн мүнөө эли тодоор харагдажа эхилбэ: hудэтын сабшаланhаа баян ургаса абтана. Гектар бүхэнhөө дунда зэргээр 30 центнер үбhэн хуряагдана.

…Аадарай хара үүлэнүүд ута унжагар хормойгоо hудэтын тала дээгүүр дэлгэбэ. hалхиншье улеэhэн зандаа. Эгээл энэ үедэ Данзан Балдановай бригада (колхозой долоодохи бригада) hүүлшынгээ hүри нюруулжа ороно. Бригадир өөрөө аса баринхай: хүлhэнэй сэлсэгэр дуhалнууд хасар дээгүүрнь ялагашана.

…Үбhэ хуряалгын хаhа богонихон. Тиимэл хадань хүнүүд үглөөнэй наранаар ажалдаа гараад, үдэшын боро хараанай хүшэгээ тататар нэтэрүүгээр ажаллана. Гар хажууршад Анисья Калашникова, Зинаида Слепнева, Галина Дамбаева, Октябрина Очирова, мүн бусадшье бүхэли үдэрөөрөө hэжэжэл ябадаг. Ханаабай эрьеын, шугын соорхойн үдхэн ногоон хурса хажуурта хиргагдан унана. Тиихэдэ морин косилкын машинистнууд Владимир Ткачев, Пурбо Базаров гэгшэд үдэр бүриингөө нормые ходо үлүүлдэг юм. Трактористнууд Баженов, Чимитцырен Лхасаранов хүнүүдэй бүхэригөөр ажаллахые хаража баясана, булад хүлэгөө hайнаар, шадамараар жолоодохые оролдоно.

Данзан Балдановай бригада үбhэ хуряалга дээрэ амжалтатай ябаба. Түсэбэй ёhоор 1040 центнер үбhэ абаха байгаа. Уялгань —1500 центнер. Харин мүнөө тэдэнэр 1700 центнер үбhэ абахаар байhандаа лаб этигэнхэй. Бүхы колхозыньшье үбhэеэ hайнаар хуряана: 9966 центнер үбhэн hүрилэгдөөд байна. Түсэбэйшье дүүргэлтэ ойротоо. Сабшалга hүрилэлгэ хоёрой хоорондо ехэ зай үгы.

…Аадарай үүлэд хүндэ ашаагаа hудэтын талада адхажа үдингүй, шанга hалхинда түлгаад зүүлэбэ. Данзан Балдановай бригадынхид ехэ юумэнhээ мултарhан шэнги hанаагаа амарба. hүришье нюруулагдаа.

hудэтын талаар жэрэгэр олон hүринүүд бодонхой. Тэрэнь бүлтадаа шарга дээрэ hүрилэгдэнхэй. Намартаа тэдэниие булад хүлэгүүд шэрэжэ абаашаад, малшад, хонишодой хорёо соо оруулха. Бардам үбhэ тэжээлэй байхада, ямаршье хүйтэн үбэл аймшагтай бэшэ ха юм.

Г. ДАШАБЫЛОВ,

Бэшүүрэй аймаг,
Калининай нэрэмжэтэ колхоз.

О ТЕХНИКЫН ХҮСӨӨР О

Хэдэхэн жэлэй саада тээ Хёлгын леспромхозой мэдэлэй Бухтын хирпиисын завод байгуулагдаhан юм. Гэбэшье оньhото техникын дуталдадаг дээрэhээ аймагайнгаа ажахынуудай эрилтэ хүсэд хангажа шададаггүй бэлэй. Энэ ушарhаа Бэшүүрэй аймагай ажахынууд жэл бүри Улаан-Үдэ хотоhоо хирпиисэ зөөжэ, үлүү гаргаша хэдэг байгаа.

Эдэ жэлдэ заводой цехүүд үргэдхэгдэбэ. Бар хүсөөр хэгдэдэг бүхы ажалынь оньhожоруулагдаа. Тиин халаан соо 7000 хирпиисэ гаргаха шадалтай болгдоо. Тус завод зунай hарануудай туршада 200 мянган хирпиисэ үйлэдбэрилжэ, аймагайнгаа бүхы ажахынуудые гүйсэд хангахаар харааланхай.

В. БОРИСОВ.

ГАДАРТАЙ МЯХАН ТУШААГДАХА

Зунай hарануудта малаа hайнаар таргалуулха гэhэн нэмэл бэшэгээр Хлагтынгаа аймагай бухы мал адуулагшадта хандаhан байгаабди. Энэ хүндэтэйшье, харюусалгатайшье үүсхэл гаргаха эрхэ найдабари манай гүүртынхидтэ тудаhан юм. Шэмэтэ ногоондо үхэр малаа эмхитэй зүбөөр бэлшээжэ шадабал, тон түргөөр тарга хүшэеэ нэмээдэг байhыень олон жэлэй дүй дүршэл дээрэhээ ойлгожо абанхайбди. hүүлэй жэлнүүдтэ энэ талаар hайн амжалта туйлагдаашье. Нёдондо бидэнэй харууhалhан 450 толгой hубай малай амидын шэгнүүр дунда зэргээр 315 килограмм татажа, 314-иинь эрхим тарганаар тушаагдаhан байна. Тиихэдэ мал бүриин сүүдхын шэгнүүр 1140 граммаар гэхэ гү, бүхыдөө 680 центнерээр нэмээгдэhэн юм.

Мүнөө жэлдэшье урдынхиhаа дутуугүй амжалта туйлаха зорилготойбди. Мал бүриин шэгнүүрые 100 үдэртэ 100 килограммhаа бага бэшээр нэмээхэ үүсхэл гаргаад байхадаа, энэ зунай хугасаада бүришье ехэ харюусалга даажа абаа гээшэбди. Хэлэhэн үгэдөө хүрэхын тулада шадал соогоо шармайн оролдохо уялгатайбди. Юрэдөө зарим адуулагшадтал адли малаа бэлшээри тээшэнь туужархёод, hаhаа амар hуужа болоногүй. Элдин зунай үдэр бүхэн үнэтэй ха юм. 750 толгой үхэр мал харууhалдаг манай гүүртынхид оройдоо гансашье хоногые хайша хэрэг үнгэргөө hаа, 750 килограмм нэмэлтэ шэгнүүрээ алдаха жэшээтэй бшуубди. Энээн дээрэhээшье бодоод үзэхэдэ, мал бүриин шэгнүүрээ килограммаар нэмээжэ байhан үедэ үдэр хоног бүхэн маанадта али зэргын үнэтэй болоно гээшэб!

Манай гүүртынхидэй байра байдал болон ажал хэрэг тухай хөөрэхэ болоо hаа иимэ. Хамта 6 хүн холын зуhаланда мал харууhалнабди. Хэдэн тээшээ hалаатаhан бэлшээриингээ уулзуур дээрэ вагончик асаруулаад, тэндээ ехэнхи сагаа үнгэргэнэбди. Өөhэдынгөө харууhалжа үбэлжүүлhэн 320 хашарагуудhаа гадна, 400 гаран толгой залуу мал бусад отделениинүүдhээ тушаан абажа, зунай бэлшээридэ гарахаар томодхогдоhон гүүртэ эмхидхэhэн байнабди. Ондоо тээhээ асаржа, hүрэгтөө ниилүүлhэн эдэ малай олонхинь хүйтэн хабарай хагсууда ехээр туража зүдэрhэн, тиигээд түрүүшын зун даб гэhээр тарга хүшыень нэмээхэ гээшэ бэрхэтэй байгаа. Тиимэhээ тэдэниие тусгаар hүрэг болгоод, тэнхээ шадалыень hуларуулхагүйн тула үдэртөө холо зайда туужа ябуулангүйгөөр эгээл hайн ногоотой газарта бэлшээгээбди. Энээнэй ашаар туранхай мал нилээдгүй шамбайржа, зунай эхин hарын hүүлээр хараа байса таргалха дээрээ ороо hэн. Зүгөөр элэмнай бусад малда адли хоног бүри 1000 граммhаа холо үлүүгээр тарга хүшэеэ нэмээгээгүй, ниитэ hүрэгэйнгөө толгой бүриин дунда зэргын шэгнүүрые нэгэ бага «уруу дараа» гээшэ ааб даа. Тиигэбэшье июнь hарада мал бүриимнай шэгнүүр сүүдхэдээ дунда зэргээр килограмм шахуу (994 граммаар) нэмээгдэhэн байна. Июль hарада али зэргын дүн туйлагдаhан тухай тоо, баримта зурсажа шалахагүй байнаб. Юуб гэхэлэ, малнай үшөө шэгнэгдээгүй: тусгаар түхеэрэгдэhэн шэгнүүрнай хэдэн модоной зайдахи үбэлжөөнэймнай байрада ха юм. Тойроод үргэлжэ сабшалангай хуряагдахаhаа наашаа тэндээ hүрэг олон мал абаашаха аргагүй. Яабашье мал бүриин шэгнүүр килограммhаа доошо бэшээр нэмэе гэжэ тухайлагдана. Зунай дунда hарада хашарагууднай танигдашагүй болотороо таргалаа. hаяхан үйлэдбэриин управлениин болон совхозоймнай зоовет мэргэжэлтэд малаймнай таргалhые хаража, бэлшээри эмхидхэхэ арга дүршэлтэймнай танилсаад, hайн сэгнэлтэ үгөө.

Гүүртынгээ малые 4—5 hүрэг болгожо адуулнабди. 700 гаран үхэрые хамта ябуулаа hаа, бэлшээриин ногоое удаан hэргэхэгүйгөөр гэшхэжэрхихэ бшуу. Мүн баhа хүрьhыеншье гамнана гээшэ аабзабди. Сухын эрьеэрхи Сагаан нуга гэжэ газарта бэлшээримнай оршоно. Ногоониинь үдхэн, уhаншье элбэг юм. Теэд бэлшээреэ зүбөөр хэрэглээгүй hаа, hайн үрэ дүн туйлаха бэрхэтэй. Манай совхоздо hүүлэй үедэ бэлшээриин газарые hэлгүүлжэ, малаа адуулха арга дүршэл нэбтэрүүлэгдэжэ эхилэнхэй. Сагаан Нугада гурбадахи жэлээ зуhажа, эндэхи газарай эрхэ байдалда малай бэлшээрие яажа эмхидхэхэ тухай hайса мэдэжэ абанхайбди. Тобшоор хэлэхэдэ, бэлшээриингээ өөрсэ янзые, ургаса ногооень hайса шэнжэлэнхэйбди.

Бэлшээреэ hэлгүүлжэ адуулхадаа сагай уларилые хараада абалсаагүйдэ аргагүй. Халуун үдэрнүүдтэ малнай ехэнхидээ Оёор гэжэ hүүдэрлиг шугытай, уhаар элбэг газарта, харин бороотой hэрюундэ баруун урдуурнай нэмжыhэн нюсэгэн доболиг Ухаа ташарай тунга ногоондо бэлшээгдэнэ. Мүн халуун үдэрнүүдтэ мал бэлшээхэдэ таарамжатай Тээрмэтэ гэжэ газар урда зүгтэмнай бии. Иигэжэ халуун ба hэрюун үдэрнүүдhээ дулдыдуулан бэлшээреэ hэлгэжэ адуулhанай аша туhа эли харагдаад байха.

Халуун үдэрнүүдтэ hоно, хэдэгэнэнүүдhээ тэрьелhэн мал бүртаг шугын дундуур тииргэлжэ, хооhоор шахуу үнжэхэдөө болодог. Тиимэhээ малаа эртэ үглөөгүүр 4 часта бэлшээридэнь гаргаад, удэрэй 12 час болотор адуулнабди. Аалма халуунда хэдэгэнэ, hононуудай үймэжэ эхилхэдэ hүүдэрлиг hэрюун шугыда оруулнабди. Зуhаланда гарахын урдахана бүхы малнай тусхай бодосоор сүршэгдэhэн дээрэhээ хорото шумуулнууд ехээр түбэглэнэгүй. Үдэрэй 3 часhаа үдэшэ харанхы болотор бэлшээридэ ябуулагдана. Үдэртөө мал 2—3 дахин булагhаа уhалагдадаг. Бүхы бэлшээри газарнуудаар эндэ тэндэ минеральна дабhан хэhэг хэhэгээр тараагданхай. Хаана холо бэшэ дабhанай биие мэдэдэг болонхой тула малнай дуратай сагтаа хужархан долёодог байха юм. Үшөө нэгэ шухала зүйл гэхэдэ, таргалжа байhан малые үдэр бүри холо газарта ябуулха хэрэггүй. Тиимэhээ бидэ голые уруудуулжа холын бэлшээридэ гаргахадаа, тэндэхи нүүдэл отог шадараа хонуулнабди.

Иигэжэ бэлшээреэ зүбөөр хэрэглэн, hайнаар адуулhанаймнай ашаар малнай хоног үнгэрхэ бүри шадал шэнээгээ дүүрэнээр нэмээжэ байна. Би арбаад шахуу жэлдэ hубай мал харууhалhан туладаа элеэр тодорхойлон ажаглажа харана ха юмбиб.

Зунай hүүл hарада нэгэ бага hэрюу орожо, үхэр малай эгээл ехээр таргалха үе гараба. Энэ таарамжатай хугасаада малаа таргалуулхын тула манай гүүртын мал адуулагшад урдахи зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө шармайн оролдоно. Наhажаал колхознигууд Мани-Дари Раднаев, Дугар Цынгунов, Раднацу Данжурова, мүн Константин Будаев, Дарима Занданова гэгшэд дүй дүршэлөөр баян малшад юм. Малай тарганиинь харууhалга, эдеэлүүлгын хүшөөр туйлагдадагые эдэнэр hайн мэдэхэ зон. Тиимэhээл тэдэ тогтоогдоhон гурим болон сагаа алдангүй хара үүрээршье, үдэшэ оройшье, hалхи бороотойдошье үхэр малаа hүрэг hүрэгөөрнь холын бэлшээридэ адуулан ябана.

Отделениингээ түбтэй үдэр бүри харилсаха аргагүй холын зуhаланда байбашье, ажабайдалhаа таhаранги байна бэшэбди. «Альпинист» гэhэн радиоприемнигоо шагнажа, республикынгаа, бүхы оронойнгоо, мүн хилын саанахи hонинуудые холо дууладагбди.

Сентябрь хахадлаха үеэр 550 толгой гунан сарнуудаа гүрэндэ тушаахабди. Тушаалгын газарта абаашахадаа хэдэн үдэр ходо ябуулха, тиихэ үедөө малайнгаа тамир hуларуулхагүйн тула яаралгүйгөөр эдеэлүүлжэ, амаруулжа ябаад тууха, хээрэ хүдөөдэ хонохо бологдодог. Энэмнай мал адуулагшадта баhал харюусалгатай хэрэг шуу даа.

Бүхэли зунай хугасаада мал адуулагшадай туйлаhан үрэ дүнгүүдые согсолхо болзор үдэрhөө үдэртэ ойртожо байна. Тэрэ дүнгүүдэйнгээ голхормоор бэшэ, харин баясамаар байхын тулада улам ехэ оролдосотойгоор хүдэлхэ бологдоно. Яруунын аймагай Нарhатын совхозой мал адуулагшадай жэшээгээр дааhан мал бүриингөө шэгнүүрые 100 үдэртэ 100 килограммаар нэмээхын түлөө мүрысэжэ байhан республикынгаа ажахынуудай малшадhаа дутуугүй ехэ амжалта туйлахаар хамаг хүсөөрөө оролдонобди.

Д. ДАНЖУРОВ,
Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой Алтайн отделениин hубай малай гүүртые даагша.

100 ҮДЭРЭЙ—100 КИЛОГРАММ

Хориин аймагай Үдын совхозой хонишон Мидигханда Мардаева олон жэл хонидые хаража, совхоз, аймаг соогоо суутай болонхой. Мүнөө жэл энэ нүхэрнай харууhалдаг түлгэ бүхэнhөө дунда зэргээр 2,2 грамм эрхим шанартай ноохо хайшалаа. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хонишон М. Мардаева.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

ТАНИГДАХАЯА болитороо таргалаа

hаяхан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Хойто-Аха гэжэ газарта ажалладаг малшан С. Ж. Галсановтай уулзажа хөөрэлдэхэдэ, тэрэ иигэжэ мэдүүлээ:

— Бидэндэ даалгагдаhан 200 шахуу үхэр яhала таргалжа байна. Миниин залуу нүхэд Сырен-Доржо Будаев, Юрий Патархеев угаа оролдосотой, ажалша зон.

Бэлшээриин hайнние шэлэжэ, үдэр hүнигүй малаа адуулна. Зунай зүлгэ ногоон дээрэ үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ 800—900 граммаар нэмээхэ хүсэлтэй.

— Хээрэ гарахадаа малнай туранхай муу hэн даа. Теэд мүнөө хоёр hара шахуу үзүүр ногоон дээрэ ябахадаа танихаар бэшэ болотороо таргалшоо,—гэжэ дүршэлтэй үхэршэн мэдүүлбэ.

Холын ондоо нэгэ бэлшээриhээ малшан С. Ж. Хайдаков hаяхан ерээ. Малыень тэрэнэй хоёр хүбүүд: Владимир, Субан гэдэгүүд харууhалжа үлөө. Нүхэр Хайдаков өөрөө олон жэлдэ малшанаар ажаллажа, яhала дүй дүршэлтэй болоhон хүн. Мүнөө хүбүүдээ энэ хүдэлмэридэ hургана.

— Хүбүүдни hанаhанhаа холо дээрэ бэрхээр, оролдосотойгоор ажалдаа хандана. Түрүүшээр залуушуулда найдабари багатай hэм. Мүнөө ажалынь хаража үзэхэдэ, тэдэндэ найдахаар байна, —гээд тэрэ хэлэбэ.

Даажа абаhан хашарагуудынь яhала таргалаа.

Мүн энэ колхозой залуу малшад Андрей Жамбалов, Василий Патархеев гэгшэд гүрэндэ худалдаха үхэрнүүдые Обтойдо адууладаг юм. Эдэ комсомолшууд гүрэндөө тобир тарган мал тушаахын түлөө хүсэ шадалаараа оролдоно.

Колхозой комсомолшууд, залуу малшад ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойе ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтаха гэжэ эрмэлзэжэ ябана.

В. ГАЛСАНОВ.
Ахын аймаг.

НИИТЫН МАЛДА—ЭЛБЭГ ТЭЖЭЭЛ

ЭНДЭНЬ hАЙН, ТЭНДЭНЬ МУУ... ЯАХАДААБ?

Хура бороогой ажалда hаад хээшье hаань, үбhэшэд сэлмэг дулаан үдэрнүүдые hамбаашалан, сомоонуудые бодхоожол байна. Үбhэндэ орогдоhоор олохон үдэр үнгэрөө. Мухар-Шэбэрэй аймагай томохон ажахынуудай нэгэн «Забайкалец» колхозой сабшалан дээрэ hүринүүд үдэр бүхэндэ олоншорно. Үдэртөө лаб лэ 300—350 хүн үбhэндэ гарана. Колхозой правлени, партийна комитет тусгаар хэмжээнүүдые хараалжа, мүнөө жэлдэ артелиингээ гэшүүд бүхэниие тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадуулба. Пенсионернүүд, колхозой правлениин конторын хүдэлмэрилэгшэд, мүн малшад барандаа арбан үдэрhөө бага бэшэ болзорто үбhэ хуряалсаха уялгатай. Шаралдай тосхоной интеллигентнүүд ниитын малда тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

Олон хүнэй ажаллажа байhан газарта ажалай бүтээсэшье ехэ. Сабшагдахаар болоhон үбhэтэй сабшалан гэхэдэшни, нэгэ-хоёр үдэр үнгэрбэ гү, машина, техникын хүсөөр, гар хажууршадай хүсөөр дууhан сабшагдаад лэ, наратай үдэрнүүдтэ тармагдажа абтана. Таряа хуряалга эхилхэ болоо, үбhэеэ орой болотор сабшажа байлтай бэшэ! Тиимэл хадань артелиин гэшүүд ажалаа бүтээсэтэйгээр эмхидхэхые оролдоно. Комплексно бригада бүхэндэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ, ажалшадта ниитын эдеэ хоол шанагдана. Агитаторнууд артелиингээ табиhан зорилгые ойлгуулжа үгэнэ.

— Хэн эндэ түрүү ябанаб?—иимэ асуудал мүнөө үедэ hонирхуулжа байна. hүүлэй байдал дээрэhээ тодоруулхада, колхозой хоёрдохи комплексно бригада мүрысөөндэ түрүү гараhан байба. Теэд хайшан гэжэ ажалладаг, ямар арга хэрэглэдэг тухайгаа тэндэхи бригадир нүхэр Л. Ф. Носков хөөрэг лэ даа. Бидэнэр анхаралтайгаар шагнажа байнабди:

— Ажалыемнай бороо хура hаатуулжархина. Теэд огторгой хараад байлтай бэшэ ха юм. Ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, сабшалгаяа hаатуулнагүйбди. Сэлмэг наратай үдэр боломсоор үбhэнэйнгөө хатаhанайнь хирые хаража, тэрэ дарыдань hүрилжэ абанабди. Аргатай байбал үбhэ хуряалгые түргөөр дүүргэхые оролдожо байнабди,—гээд Лука Фатеевич хөөрэнэ.

Бригадир саашань хөөрэхэдөө, олон хүнэй hайнаар ажалладагые тэмдэглэнэ hэн. Тэдэнь хэд бэ? Морин косилкаар үбhэ сабшагшад В. М. Кравцов, Ф. П. Кузнецов, тракторна косилкада hуудаг механизатор И. Г. Петров гэгшэд болоно. Тэдээндэ хайшан гээд шанартайгаар үбhэ сабшажа абаха тухай заахаар улад бэшэ. Бүхэли үдэртөө, hүниин харанхые оруулалсажа байгаад ажалладаг. Сабшалгын хажуугаар тармалга, hүрилэлгэ hааталгүй. Артелиин гэшүүд С. М. Соловьев, Д. Г. Ананин, В. П. Богомазов болон бусад сомоонуудые hайнаар, бороо хурада нэбшэхэгүйгөөр обоолжо байна. Үбhые шанартайгаар hүрилжэ абахада hайн байдаг гэжэ тэдэнэр хододоо сэдьхэжэ ябадаг. Тиимэл ха юм даа, ниитын малда муу үбhэ бэлэдхээ hаашни, ямар аша гарахаб, үбэлдөө малда үгэхөөр бэшэ үбhэн байна бэзэ!...

Мүнөө үедэ «Забайкалец» колхоздо сабшалангай үбhэн хуряагдажа дүүрэхэ болоо. Сабшалга тармалга хоёр зэргэ ябана. Энээнэй хажуугаар малда набшаhата тэжээл бэлэдхэгдэжэ байна. Энэ хүдэлмэридэ hургуулиин hурагшад олоороо хабаададаг. Мүнөө хүдөө хээрэ ургадаг халаахай, урмэдэhэн сабшагдажа, силос дарагдана. Кукуруза хуряаглажа захалаа. Мүнөө жэлдэ энэ ургамалай баян ургаса хуряагдажа, олохон мянган тонно шэмэтэ силос ниитын үнеэдтэ бэлэдхэгдэжэ абтахаар хараалагдана. Тэрэшэлэн «Заганский» болон «Искра» колхозуудта үбhэ хуряалга эмхитэй. Аймагай түрүү ажахынууд ажалаа бүтээсэтэйгээр эмхидхэхынгээ хажуугаар hайн аргануудые хэрэглэжэ, сомоонуудые шарга дээрэ hүрилдэг юм. Тиигэжэ бага багахан hүринүүдые бодхоод, үбэлдөө малай фермэ дээгүүр трактораар зөөжэ абахада, ажалайнь гаргаша бага байдаг.

Энээнhээ урагша ажалай hайн талань тэмдэглэгдэбэ гээшэ. Теэд үбhэ хуряалгые бүхы дээрэнь харахада, аймаг соо элдэб ушарнууд гарана. Юуб гэхэдэ, зарим ажахынууд ажалаа зүбөөр эмхидхэнгүй, үбhэ хуряалгые hаатуулна. Жэшээлхэдэ, «Эрдэм», «Одон» совхозуудта ехэхэн сабшалан дээрэ үбhэниинь сабшагдаад, саг соогоо хуряагдажа абтангүй гутажа байhаар. Олонхи ушарта сэлмэг наратай үдэрнүүдтэ сабшагдаhан үбhэниинь түргөөр хуряагдангүй үлэшэнэ. Иимэ ушар сагай уларилые хаража, ажалаа эмхидхэдэггүй дээрэhээ болоно бшуу. Мүнөө болоходо бүхы сабшагдаhан үбhэнэйнь хахад хуби хуряагдажа абтангүйгөөр сабшалан дээрээ хэбтэнэ гээшэ. Энээнэй хажуугаар силос дараха хүдэлмэри хангалтагүй. Тус ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдөө газарта халаахай, урмэдэhэнэй байhаар байтар: «Силос дараха ногоон ургаагүй» гэhэн шалтаг баряад, хүдэлмэреэ аали нобшоор эмхидхэнэ. Шалтагааниинь гансахан энээнhээ болоно бэшэ. Силос түргөөр дараха гэхэдэнь, энэ ажахыда нүхэ яамануудынь сэбэрлэгдэжэ бэлэн болгогдоогүй, хүдэлмэринь хойшо татагдана. Гадна «Коммунизм» колхоздо баhал гайхалтай байдал үзэгдэнэ. Энэ томохон ажахыда аймагай түб тосхоной олонхи эмхинүүдэй туhаламжа хүргөөшье hаа, хүдэлмэринь муугаар эмхидхэгдэжэ, үбhэ хуряалга hаатана.

Мүнөө иигээд таряа хуряалга эхилхэнь. Аймагай олохон ажахынуудай үбhэндөө байтар энэ хүдэлмэри эхилээ hаа, саашадаа юу болохоб? Ажалынь бүрил унжагайрна бэзэ. Энээн тухай болдолтой болоо гэжэ аймагай зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ hануулая.

И. ИВАНОВ.

ЗЕЛЁНК[О] ХУРЯАХ[А] ШЭНЭ[…] АРГА

Манай Эхэ орондо ху[…]
хын шэнэ шэнэ машина[…]
hээ жэлдэ олоор бүтээгд[…]
ухаанай туйлалтануудые[…]
ридэ үргэнөөр нэбтэрүү[…]
олгоно.

Мүн үбhэ хуряалга [...]
хы хүдэлмэрие оньhо[…]
да ажалай бүтээсэ ехэ бо[…]
жээлэйшье шанарай [...]
байhаниинь мэдээжэ.

Ушар тиимэhээ элэ [...]
республика доторнай [...]
жээл бэлэдхэлгэ оньhо[…]
дажа захаланхай. Жэ[…]
3 жэлэй саада тээ ү[…]
пресс-подборщигууд [...]
хэндэ шахуу бии боло[…]
шагдаhан үбhэеэ 20—[…]
цент шиигтэй болотор h[…]
баал татаhанайнгаа ул[…]
машинаар суглуулжа,
тюгууд болгоно.

Байгша ондо олонх[…]
нууд үбhэеэ бүлеэн [...]
үлеэлгэжэ хатаана. Мү[…]
гурил бэлэдхэгдэдэг [...]
Гэбэшье пресс-подборщ[…]
талдана, бүлеэн агаар[…]
гэжэ, үбhэ хатаахада, [...]
гаша хэгдэнэ гэжэ то[…]
рим колхоз, совхозой[…]
үбhэеэ урданайхяараа[…]
лаад, hуурижаhан хо[…]
рёор шэрэжэ, сомод[…]
Иигэжэ үбhэ хуряахада [...]
мэ багатай байдаг, ного[…]
шаhан эшэhээ урид ху[…]
тармаха, бухаллаха, hүр[…]
бутаран гээгдэнэ.

Сабшалга hүрилэлг[…]
хоорондохи болзор бага [...]
үбhэ ногооной шэмэтэ [...]
дэйнь hалахагүйн тула [...]
эшэ бизалан хабтайл[…]
хай түхеэрэлгэтэй ко[…]
hүүлэй жэлнүүдтэ ба[…]
ластьнуудта хэрэглэгдэ[…]

Хажуурайнгаа эриин [...]
hэ ногоо низалан хабта[…]
хэреэн валигтай. БПФ-1[…]
20, ПНШ-2,0 гэhэн ту[…]
силкануудые Ухтомскы[…]
жэтэ Люберецкэ, «Кра[…]
заводууд бүтээн гарг[…]
шагдаhанайнгаа удаа г[…]
залагдаад хабтайлгагда[…]
ной эшэ набшаhатаяа т[…]
тадаг. Харин иимэ ко[…]
дай валигуудта 5—10 [...]
зайтайгаар утаашань о[…]
жа, шестерня мэтэ бо[…]
машинаар зелёнко хур[…]
таарамжатай. Ургамалай
hара отолхогүй, харин [...]
дэн газар бизалаад ор[…]
лигтай косилкаар хада[…]
лёнко түргэн хатаха[…]
бамбагар зөөлэн бол[…]
Иимэ аргаар хуряагда[…]
кые мал ехэ дуратайга[…]
Юрын косилкаар сабш[…]
дээрэнь хатааhанда орх[…]
жэ хуряагдаhан зел[…]
жээлэй единицэ 1,5, ка[…]
3—3,5 дахин ехэ байд[…]

Ушар тиимэhээ тус [...]
гэтэй косилкануудые х[…]
зелёнко хуряаха гээшэ [...]
шанартай байна. Юунд[…]
республикын олонхи ко[…]
хозуудай адууhа малда[…]
hэн бүдүүн тэжээлэй 20-[…]
центнь зелёнко болоно.
гамалнууд ехэнхидээ зу[…]
таригдажа, августын ху[…]
ряагдадаг. Энэ үедэ [...]
үдэрнүүд олошороод, [...]
hан тус ургамал хур[…]
мүр дээрээ хэдэн үдэр [...]
шэмэеэ гээнэ. Зарим [...]
жэлдэ зелёнко хуряаж[…]
байтар саг ошожо, хюру[…]
даг. Зелёнкые шэмэтэ[…]
богонихон болзор соо [...]
абаагүй hаа, эшэдээ гү, [...]
шагдаад поли дээрэ ула[…]
жэ, сагаан hолоомон мэ[…]
но.

Ургамалай эшэ нязал[…]
рэлгэтэй косилкануу[…]
нөөр хэрэглэбэл, ажахы [...]
лёнкоёо шэмэ ехэтэй үе[…]
нихон болзор соо хурях[…]
аргатай болоно. Гэбэшье [...]
ликын «Сельхозтехника»[…]
лэй отделениинүүдэй [...]
силкануудые захижа ас[…]
байhаниинь гайхалтай. [...]
шье ондо иимэ машин[…]
абтаа. Хойто жэл ажа[…]
иимэнүүд косилкануудт[…]
но бэзэ гэжэ «Сельхозте[…]
найдагдана.

Г. ГАБ[…]
Буряадай хүдөө а[…] институдай б[…]

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Кустанайн областиин 115 совхоздо диспетчерскэ алба байгуулха туршалга үргэнөөр хэгдэнэ. «Организатор» совхозой хүдэлмэриин дүй дүршэл ехэ hонирхолтой. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой диспетчер П. Якубович парткомой секретарь И. Кудревский, бухгалтер Р. Андреева гэгшэдые ажахын отделениинүүдhээ абтаhан мэдээнүүдтэй танилсуулжа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

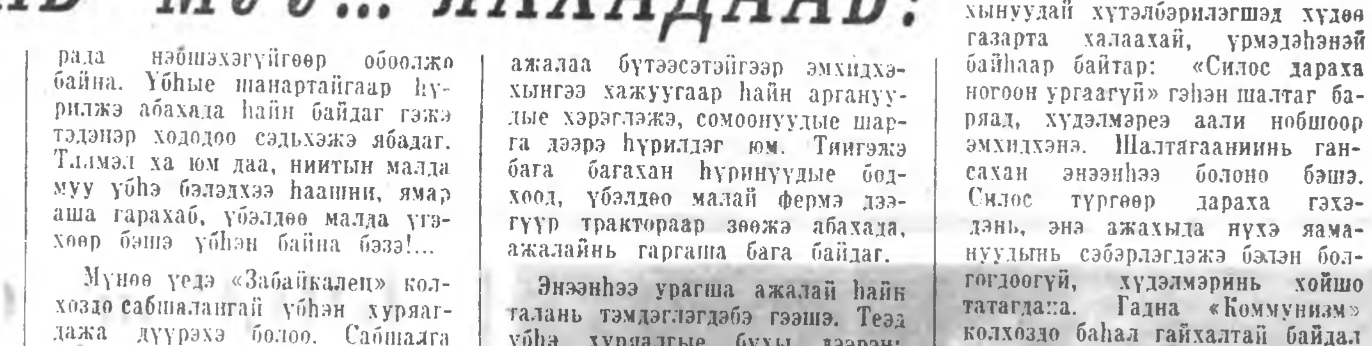

ТАТАРАЙ АССР. Ху[…]
дустриин тон томо предп[…]
нефтехимическэ комбинат[…]
нөөр ургана. Зураг дээрэ[…]
тическэ каучук гаргаха [...]
Реакторые М. Сагазетдин[…]
да таладань) түрүүтэй [...]
хабсаржа байна.

ТАСС-ай фотохро[…]

«ДҮРБЭН ЗҮГЭЙ ҺАЛХИН» ДОРО...

Валерий Шаракшинов ерээдүйгөө мэргэжэл тухай үцөөл ...байгаа. Эдир за...ухан ябаха үедөө толгой дээ...үрэз жэрьен гараһан самолёт ...ээн, агаарай онгосодо һууха, ...ир огторгойн заһагүй хизаа...ар тамардаг болохоёо сэдьхэгшэ .... Үгышье һаа, далайн лай...а һууха...

Мүнөө хүбүүнэй һанал бодол ...эбэ гэхээр. Зүгөөр Вале...й Шаракшинов лётчик болоо.... Теэд үдэр бүри Валериин ...ой дээрэ—сэнхир огторгой; ...ун агаар, нюур уруу налиһан ...га һалхин... Шэнэ гэрэй һуу...н табигдахаһаа эхилээд, орой...нь һүүлшын хабтаһанай яб...агдатар «дүрбэн зүгэй һалхин...» шобто нэрбүүлэн ябаһа бшуу. ...жагша хүнэй мэргэжэл иимэл ... юм даа.

Улаан-Үдэмнай үдэр бүри һал...н хүгжэнэ. Үдэрэй ерэхэ бүри ...нэ гэрнүүд жэрылдэн бодоно. ... мүрэнэй урда тээшье, ниис... хотымнай түбтэшье барилгын ...нуудай мантан томо «гарнууд» ...—доошоо «гүйнэ». Ашаг...агада үгтэһэн олон гэрэй «түү...» барилгаша Шаракшиновай ...нта яһала байха.

Валерий хэдэн жэлэй урда тээ ...үшынхеэ гурбадахи барилга...аралгын управленидэ ерэһэ... һанана... Залуухан хүбүүн ...ндэ һуудаг наһажаал эхэнэр... хандаба:

— Ажалда орохоёо ерээб. Хэн... хандахабиб?

Эхэнэр баруун гар тээшээ заан ...бэ:

— Хоёрдохи комнатодо орохош, ...рнуудай таһагта. Александр ...вич Соколов гэжэ хүн һуу...

— Барилгашанай ажал тон ...дэ юм. Мүнөө тусхай мэргэ...гүйш, мэргэжэлтэй болоторо ...олоон хүлһэ адхахал» байхаш. ...гэжэ Соколов хүбүүндэ хэлэ.... —Бодожо үзөөрэй, хэрбээ һа... бодолоо хубилгаагүй хадаа ...оо ерэхэш.

Үглөөдэрынь танил хүбүүмнай ...коловой кабинедтэ ерээд бай... һэн.

Валерий шулуушанай һурагша болобо.

Тэрэ үдэрһөө хойшо хүбүүнэй ажалай намтар эхилээ юм. Ойлгомтор, һүбэлтэн һурагша шулууша-барилгашанай мэргэжэлые түргэнөөр шудалаа.

Саг түргэнөөр ошоно. Илангаяа ажалша хүнэй саг бүришье хурданаар ошодог. Сэрэгтэ алба хэхэ саһа хүрэжэ ерэбэ.

Валерий Шаракшинов гурбан жэл сэрэгэй албанда ябажа. Улаан-Үдээ ерэһэн түрүүшын үдэр барилгынгаа управленидэ орожо, бусаһан тухайгаа дуулгаа һэн. Кадрнуудай таһагай начальник Соколов Шаракшиновые арай гэжэ таниба. Урдань үргэн мүрнүүдтэй, хүдэр бэетэй залуу хүн зогсожо байгаа бэлэй.

Сэрэгтэ ябахадаа партиин гэшүүндэ абтаһан барилгаша хүбүүн дахин түрэл бригададаа бусаа һэн. Полторацкиин бригада управлени соогоо түрүүлһэн лэ занлаа.

Коммунист Валерий Михайлович Шаракшинов хуушанайнгаа нүхэдөөр удаан ажаллабагүй. Нэгэтэ партийна суглаан дээрэ холо түсэбөө дүүргэнгүй гээгдэжэ ябаһан бригада тухай шанга хөөрэлдөөнэй гарахада, Шаракшинов үгэ абажа:

— Энэ бригада тухай хэлэнэйнгээ холотор хэлсэнэбди. Теэд хэрэг ажалынь урагшаа ябанагүй. Тэндэ ошожо хүдэлмэрилхэдэ яаха юм?—гэжэ Валерий дуралхаба.

— Үнэхөөрөөшье, Валерий Михайлович зүйтэй юумэ хэлэнэ,—гэжэ тэдэнние Владимир Кравец дэмжэбэ.

Хоёр һара үнгэрбэ, гурбан, дүрбэн... Шаракшинов Кравец хоёр хахадшье жэлэй үнгэрһэн хойно түрэл бригададаа бусабагүй. Тэдэнэр гээгдэнги бригадада үлэжэ, тэрэнние түрүү зэргэдэ гаргажа шадаа юм. Коммунистнууд гэшэмнай иимэл ха юм даа.

...Сүхэ-Баатарай нэрэмжэтэ үйлсэдэ шэнэ гэр бодоно. Энэ гэрэй барилгада Валерий Шаракшинов хабаадалсана. Мүнөө коммунист Шаракшинов бригадирай орлогшо болонхой.

— Гэрээ хараалагдаһан саг соогоо дүүргэхэбди,—гэжэ Валерий Михайлович хэлэнэ.

Нүхэр Шаракшиновай иигэжэ мэдүүлхэдэ этигэнгүй яахаб.

К. ИЛЬИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Валерий Шаракшинов.

Э. ЛАПИНАЙ фото.

ЭРХИМЭЭР ХҮДЭЛДЭГ ЭГЭШЭ, ДҮҮНЭР

...Каменск һууриндa оршодог ...МК-590 гэжэ барилгын эмхидэ ...эсэтэй ажалаараа суурхажа, ...ективэйнгээ амжалтые арь... ...алсадаг хүнүүд олон юм. Тэ...нэй тоодо оролсодог гурбан эгэ..., дүүнэрые энэ зураг дээрэ ха...нат. Берта Лангес (зүүн гарһаа), ...хен Кобылкина, Герта Герман ...ад барилгын түгэсхэлэй хү...эри хэжэ, ашаглалгада үгэлсэдэг мэргэжэлтэй нүхэд юм.

Эдэ гурбанай эгэшэ болохо Герта Рейенгольдовна Буряад ороной барилганууд дээрэ 15 жэл соо ажаллажа байна. Дундахинь — Берта 13 жэл, тиихэдэ Анхен мүн лэ удаан сагай туршада барилга дээрэ ажаллаһан намтартай. Эдэ гурбан эгэшэ, дүүнэр ажалай ехэ дүршэлтэй болоһон тула ехэ амжалта туйладаг байна.

Жэшээлхэдэ, Герта Герман «РСФСР-эй социалис мүрысөөнэй отличник» гэһэн значогоор хоёр дахин шагнагдаһан байха. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэтэй. Гурбан эгэшэ дүүнэр Барилгашадай үдэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаа.

А. ШУЛУНОВОЙ

фототекст.

МАНАЙ ПОЧТО

Июль һара үнгэрбэ. Ааяма халууншье һаа, аадартай бороотой үдэрнүүд дайралдаа. Хабарһаа эхилһэн зөөлэн уларил республикымнай ехэнхи газар дайдые шиг нойтоор дутаагаагүй. Уларилай таатай зохид байдал сабшалан, тарялангай ургасада һайнаар нүлөөлөө. Мүн баян ургаса абахын түлөө хүдөөгэймнай ажалшад эсэшэ сүсашагүйгөөр ажаллаа бшуу.

Үнгэрэгшэ һарын тэн багаар Буряад ороноймнай нуга сабшалан ногоон ургасаяа хүсэжэ, хүдөөгэй ажалшад үбһэ хуряалгадаа ниитэ дээрэ жэгдэрэн ороһон байна.

Адууһа малда элбэг хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ асуудал тон харюусалгатай хэрэг байжа, хүдөө бэшэгшэд, мэргэжэлтэд, уншагшадай анхарал ехээр татаһан байха юм. Газетымнай хуудаһануудта Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй «Үбһөө саг сооно эрхим шанартайгаар хуряая» гэжэ республикын колхоз, совхозуудай ажалшадта хандаһан нээмэл бэшэгһээ эшэ татаһан, тэрэнние дэмжэһэн тухай, үбһэ хуряалгада хүдөөгэй хүн зоной олоороо оролсожо, социалис мүрысөөнэй дэлгэржэ байһан тушаа бэшэгүүд, мэдээсэлнүүд үдэр бүри толилогдожо байна. Үнгэрһэн энэ үе соо хүдөө ажахын асуудалнуудаар хүдөө бэшэгшэдэй 61 мэдээсэл толилогдоо. Эндэ Бэшүүрэй аймагһаа Д. Цыренжапов, Түнхэнһөө Ш. Байминов, Хяагтын аймагһаа И. Агафонов, Ц. Бабушеев, Мухар-Шэбэрһэ Е. Ежков болон бусадай бэшэгүүд һонирхолтой байгаа. Үбһэ хуряалгын ябаса тухай мэргэжэлтэд, ажахын болон партийна, Совдүүдэй эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдшье газетын хуудаһанда өөһэдынгөө һанамжа, дурадхал болон түрүү дүй дүршэл тухай статьянуудые толилуулһан байна.

Энэ үе соо редакцида ороһон бэшэгүүд гансал үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээр байһан бэшэ. Зунай бэлшээриин хаһада адууһа малаа зүбөөр харууһалжа, һайнаар таргалуулха, элбэг ехэ һү һаахын түлөө үсэд шанга ажал үргэлжэлһөөр. Түрүү малшад, һаалишадай эршэтэ ажалые харуулһан репортаж, корреспонденци, фото-зурагууд редакцида олоор ороо, толилогдоошье. Промышленна предприятинуудай, худалдаа наймаанай, ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангалгын хүдэлмэридэхи амжалта тухай, мүн эдэ эмхинүүдэй ажалай дутагдалые шүүмжэлһэн зуу гаран бэшэгүүд энэ һарада «Буряад үнэнэй» хуудаһануудта толилогдобо.

Партийна организацинуудай хүдэлмэриин талаар, мүн үзэл сурталай, ойлгууламжын, соёл культурын асуудалнуудаар хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй, мүн партийно-советскэ эдэбхитэдэй эльгээһэн 85 бэшэг, корреспонденци ба статьянууд газетымнай хуудаһануудта гараа.

Гэбэшье һарын һүүл багта ороһонһоо боложо, үшөө толилогдоогүй зуу гаран бэшэгүүд үлэһэн байна. Эдэнэй олонхинь август һара соо газетэдэ гараха. Мүн ажалшадай зарим бэшэгүүд тушаа шалгалта хэгдэхээр зохихо зургаануудта эльгээгдээ.

Зунай һүүл һара август баһал ажал хүдэлмэриин тон харюусалгатай үе. Хүдөөгэй ажалшадай «унаһан малгайгаа абаха забгүй» гэлсэдэг саг оробо. Һүри сомоонуудаа жэрылгэһээр байтар, тариалан дээрэ алтан шара шэниисэ эдеэшэжэ, полиин ээдые дуудан даллажа эхилхэнь бшуу. Тиигээд саашаа таряа хуряалга, тушаалга, үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл...

Арадай ажахы, соёл культура, улад зоной ажаһуудалай эрилтэ хангалга гэхэ мэтын олон асуудалнуудаар, орон доторнай, мүн юртэмсэ дээрэ боложо байһан һонинуудые уншагшадтаа сагтань хүргэжэ, һонирхуулжа байха шухала.

Хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд, эдэбхитэд газетэдээ һонирхолтой мэдээсэл, шүүмжэлэл болон бэшэгүүдээ хододоо эльгээжэ байгыт. Манай газетэ тухай өөһэдынгөө һанамжа, бодомжонуудые, толилогдоһон ямар материал һонин гү, али һонигүй гү, юун тушаа бэшэбэл һайн байха тухай дурадхалнуудаа редакцида эльгээжэ байхыетнай бүхы уншагшадаа уряалнабди.

Ажалшадай БЭШЭГҮҮД

СОЁЛШОД ХЭЗЭЭ ҺАЙНААР ХҮДЭЛХЭБ?

Мухар-Шэбэрэй аймагай колхоз, совхозуудта үбһэ хуряалгын халуун хаһа үшөөл һуларааадүй. Тэндэ хүдэлэгшэд үдэр бүхэнөө урэ туһа ехэтэйгээр ашаглажа, ниитынгээ мал һүрэгтэ шадаал һаа элбэг тэжээл бэлэдхэхын хойноһоо шармайн оролдоно... Һайсахан ажаллажархёод, һүүлээрнь аятай зохидоор амархашье дуратайнууд.

Энэ дура хүсэлыень бэелүүлхэ гээ һаа, аймагай айл, тосхон бүхэндэ гэхээр өөрын хүдэлмэрилэгшэдтэй, уран һайханай кружогуудтай соёлой гуламтанууд биишье һаа, мүртэй юумэ хэхэеэ болишонхой. Гансал Мухар-Шэбэрэй культурын байшангай, Түгнын хүдөөгэй клубай дэргэдэ агитбригаданууд бии болгогдоһон нэрэтэй аад, үбһэ хуряагшадта ошоногүй. Жэшээнь, июлиин хорёодоор, эгээл түлэг сүлөөгүй үедэ мухаршэбэрэйхид үбһэшэдтэ айлшалхын орондо аяар 500 модоной газарта оршодог Ямаровкын курорт уруу хахад часай концерт харуулхын тула ошожо, аяар 5 үдэрөө хаяһан байна. Харин тиихэдэнь автоклубай машина мүн лэ тэды хоног соо заһабарилгада хэбтээ.

Гайхалтайхан лэ даа. Иигэһээр үбһэ хуряалгашье дүүрэшэхэнь.

Энээн тухай «Забайкалец» колхозой парткомой секретарь нүхэр Л. И. Радионовто хэлэхэдэ:

— Июлиин хорёодоор үбһэ хуряалтын гурбан бригадада гурбан зуутаад хүн хүдэлжэ байгаа... Энэ үедэ агитбригада эльгээгыт гэжэ аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагша нүхэр Синельниковада хонходоходо: «Урид Ямаровка ошожо ерэхэмнай. Тэндэ амаржа байһан хүнүүдые хүхеэхэ, сэнгүүлхэ хэрэгтэй. Тиигэһэн лэ хойноо таанадта ошохобди» гэжэ харюусаа һэн. Юрэдөө энэмнай юун боложо байна гээшэб,—гээд аргагүй гомдонгёор мэдүүлээ һэн.

Июлиин тэнгһээ хойшошье культурын таһагай ажал хүдэлмэридэ хубилалта болоогүй.

Иигээд таряа хуряалга холо бэшэ болобо. Хэдэн мянган хүн поли дээрэ гаража, үдэр, һүнигүй хүдэлхэнь гээшэ. Энээнииe угтуулжа, агитбригадануудые ёһотойгоор эмхидхэхэ, репертуарыень эртээнһээ бэлдэхэ болоно.

Теэд энэ талаар Мухар-Шэбэрэй аймгүйсэдкомой культурын таһагайхид юун гэжэ харюусаха байнаб?

Г. ЩЕПИН.

УРГАСА-ТАЙХАН ОГОРОД

Сүхэ голой эрье дээрэ, Дүреэн гэжэ бишыхан тосхон шадар Хяагтын совхозой огород нэмжынэ. Тэндэ үгэрсэ, помидор, капуста, морхооб, һонгино болон бусад овощ ургуулагдана.

Огородой энэ бригадые Степан Дмитриевич Васильев 5 жэлэй туршада хүтэлбэрилнэ. Энэ бригада нёдондо 405 центнер овощ хуряаха түсэбтэй байһан аад, 600 центнертэ хүргэһэн байна.

Мүнөө жэл тус бригада һайн ургаса хуряаха зорилготой. Үгэрсэ, капустын түрүүшын ургаса һаяхан абтаа. Дүреэнэй огородшодой ургуулһан овощ Хяагта городой ажалшадта һаяар эльгээгдэхэнь.

Г. ЧЕРНЫШОВ.

ТОБШОХОНООР

◆ «Бурятцелинстрой» трестын барилгашад байгша оной долоон һара соо 876 үхибүүдэй һураха һургуулиин байшан, 190 бишыхан үхибүүдэй байха хүүгэдэй саад, 200 хүнэй һууритай соёлой байшан, 8570 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэр, 8400 хониной, 600 эбэртэ бодо малай, 8000 тахяагай багтаамжатай байрануудые бариба.

◆ Буряадай барилгын управлениин предприятинуудай барилгашад 21388 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэр, 1169 дүрбэлжэн метр талмайтай эмхи зургаанай байшан барижа, ашаглалгада тушааба.

Хяагтын гидромелиоративна техникумэй багшанар ерээдүйн мэргэжэлтэдые ажалай һайн дадал дүршэлтэйгөөр һургахын тула ехэ оролдолго гаргана. Тэндэхи студентнэр колхоз, совхозуудай поли дээрэ гаража, элдэб ажалтай танилсан, олоһон мэргэжэлээ бэхижүүлнэ. Зураг дээрэ: техникумэй 2-дохи курсын студентка М. Мыльникова геодезеэр практика гараха үедөө.

А. НИМАЕВАЙ фото.

ЗУНАЙ амаралтын ҮЕДЭ...

Намжаа дулаан нажарай сагта тунгалаг уһанда умбан амарха гээшэ хэды һайн бэ. Эгээл энэ үедэ республикымнай колхоз, совхозуудай, эмхи зургаануудай, фабрика, заводуудай олохон хүдэлмэришэд, алба хаагшад ээлжээтэ амаралтаяа аяар холын аяншалгада, амаралтын байшангуудта аятай зохидоор үнгэргэнэ. Үнгэрһэн хахад жэлэй хугасаа соо Ивалгын кондитерскэ фабрикын бүлэг хүдэлмэришэд Эхэ оронойнгоо элдэб гоё курорт, лагерьнуудта ошожо, амарһан байха юм.

Мүнөө эндэһээ үшөө нэгэ бүлэг хүдэлмэришэд өөһэдынгөө ээлжээтэ амаралтые Москва, Ленинград хотын дурасхаалта газарнуудаар, үзэсхэлэн гоё Байгал далайн долгиндо үлгыдүүлэн, тамаран аяншалха путевконуудые абаһан байна. Эдэнэй дундаһаа гурбан хүниинь Эхэ ороноймнай ниислэл хото Москвадахи СССР-эй Арадай ажахын түйлалтануудай выставкэдэ ошохоор түхеэржэ байнхай. Мүн тиихэдэ тус фабрикын үнинэй хүдэлмэришэн Э. Лауль Октябрьска революциин үлгы болохо Ленинград хотын дурасхаалта газарнуудаар аяншалхаяа мордоһон юм. Эрхим амжалтануудые түйлаһан комсомол басаган Б. Лубсанова аха дүү Монгол орон зориһон байна.

В. ДОРЖИЕВ.

«ВЬЕТНАМ КУРИР» (ДРВ): Г-Н ГАРРИМАН, УЯЛГАНУУД ОНДО ОНДООНУУД БАЙДАГ

Ханойдо англи хэлэн дээрэ гарадаг «Вьетнам курир» гэжэ газетэдэ толилогдоһон статьягай хуряангы оршуулгые АПН уншагшадтаа дурадхана.

Париждахи тусхай хөөрэлдөөнүүдтэ хабаададаг американ делегацииe толгойлогшо А. Гарриманда хандаһан түхэлтэйгөөр бэшэгдэһэн энэ статья вьетнам арадта эсэргүүгээр уршагта муухай дайн байлдаа хэхэ талаар США хуулита үндэһэ баримтатай гэһэн хэбэртэй Вашингтоной нюур сахиһан баталамжануудые элишэлһэн байха юм.

Дэлхэйн хэблэлһээ

Вьетнамые «бэеэ даанхай» орон гэдэг болгохо хэрэгтэнь Нго Динь Дьемэй хархис дахуул засаг түрэдэ Эйзенхауэр туһалһан байгаа.

Француз колонизаторнуудай үмэнэшье, туһамарша Дьемэйшье үмэнэ американ правительствын абаһан уялганууд вьетнам арадай национальна бэеэ даанхай байдалтай байха эрхыень бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно. Тиимэ болохолоороо, эдэ уялгануудынь уласхоорондын гол хуули гуримуудые бүдүүлигээр сахингүй гараһан ябадал болоно гээшэ. Эдэ бүгэдэһөө гадна, 1954 ондо Эйзенхауэрай хэһэн ябуулганууд Вьетнам тушаа Женевэдэ баталагдаһан уласхоорондын хэлсээнүүдтэ тааралдадаггүй байгаа. Женевскэ хэлсээнүүдые эбдэхын тулада Америкэ хэзээдэшье хүсэ хэрэглэхэгүй, тэрэнние хэрэглэхэбди гэжэ занахашьегүй гээд 1954 оной июлиин 20-до гүрэнэй секретариин тиихэ үеын туһалагша Беделл Смит Холбоото Штадуудай зүгһөө мэдүүлээ һэн.

США-да ямар найдуулгань үлүү үнэтэйб—Женевэдэ олон ороной делегадуудай үмэнэ уласхоорондын хуули гуримай ёһоор үгэһэниинь гү, али Сайгоной өөдэгүй тулюур туһамаршын засаг түрэдэ гү? Вьетнамда «Америкын нэрэ хүндэ дайрагдаа» гэжэ Вашингтоной гүрэнэй ажал ябуулагшадай хэлэдэгые зүбшөөжэ болохо байна. Зүгөөр энэ нэрэ хүндэнь имагтал уршагта муухай ээрхэг түримхэй ябуулгада хабаадалсаһан дээрэһээнь дайрагдаа.

Энэ дайн байлдаае һүжэрөөжэ, США ямар хүнүүдэй үмэнэ уялганууда дүүргэнэ гээшэб? «Хуулита ёһоор һунгагдаһан демократиие хамгаалагшад», вьетнам арадта «дурлагдагшад» Тхиеу, тэрэнэй ханинар США-гай ямаршье захиралтые дүүргэхээр бэлэн байдаг гэжэ мистер Гарриманай магтахыень шагнахада, имагтал энеэдэһэн хүрэдэг байна бшуу.

Мистер Гарриман, эдэ хүнүүдтэ таанадай үгэһэн уялганууд ехэ үнэтэй гэжэ маанадта бү хэлэгты. Урдань Сайгондо Дьем бэшэ, харин гражданскэ туһаламжа үзүүлхэ бүлэгһөө Леланд Барроу, сэрэгэй советнигүүдэй бүлэгһөө генерал О'Дэниэл, ЦРУ-һаа полковник Лэндзейл зонхилон захиржа байгаа, «бэеэ даанхай гүрэнэй алба захиргаанай байгууламжые, полициин хүдэлмэриингшье схемые Мичиганскэ университедэй профессор Весли Фишел зохёоһон байна бшуу. Дьемэй үмэнэ танай абаһан уялгануудай тон хуурмаг байһые Дьемэй хэрэггүй болоходонь, тэрэнние таанадай гаргажа хаяһан баримташье гэршэлжэ үгэнэ.

Дьемые һууридань үлөөхэ гү, али үгы гү гэһэн асуудалые США-гай Аюулгүйн национальна соведэй заседани дээрэ 1963 оной августын 28-да зүбшэн хэлсэһые, бусад ажал ябуулагшадтай хамта та өөрөө тэндэ байлсаһанаа, мистер Гарриман, һанана гүт? Америкэдэ үнэн сэхээр алба хэһэнэйнгээ түлөө Дьем амиа наһаа[...]

...айн саана эльгээгдэһэн 550 ... солдат, һандартахын тулада ...ри гаргашалагдадаг 30 мил... доллар, хэдэн олон мянган за... американецуудай хосоролго, ...г дутуу бололго ба ондоо оро... ...эээл зэрлиг муухай онол... ...удаар хооһололгые—эдэ бүгэ...жашье һаань зүбтүүлхэ хэ... бэшэ аал, мистер Гарриман? ...тадтахи француз экспедици... корпусто туһаламжа бүри ехээр ...жэ байһанаа зүбтүүлхэ эсын ...алгануудые дурдахадаа Эйзен...й хэлэдэг байһан жиирэй ...дые мүнөө хэрэглэхэ орой... аргагүй болоол. Энэ ха... бүришье үнэмшэхын арга..., дорьботүй түлюураар дуул... байна бшуу. США-гай аюулгүй ...да вьетнамайхид түбэг тата... хэбэртэйгээр тодоруулхые ...охо гээшэ оройдооньше болохгүй ... болонол. Мистер Гарриман, ...иимэһээ «тусхай уялгануу... Холбоото Штадууд холбоотой ... хэбэртэй «шалгагдамал» баримталалгые та хэрэглэнэ бэшэ гүт.

Аралжаа наймаашаншье, дипломадшье нэгэн доро болохо байһан дээрэһээ та, мистер Гарриман, **уялганууд ондо ондоонууд байдаг** гэжэ мэдэхэ ёһотойт. Удаадахи тонуул хэхэ тушаа хоёр дээрмэшэдэй үгэеэ ойлголсоходонь, тэдэнэй «хэлсээе» үнэн сэхэ хүнүүд яһала тодоор ойлгодог гээшэ. Европые богоолшолхо зорилгоор бэе бэетээ харилсаа холбоо байгуулхабди гэһэн Гитлер Муссолини хоёрой найдуулгануудые үгэхэдэ, эдэ «уялгануудтань» эсэргүүсэн тэмсэхэ гээшэ европынхидой нантин уялгань болоһон байгаа.

Америкэ Вьетнамай урда ямар уялга, хэнэй үмэнэ абаһан байгааб?

Энэ асуудал бүхы дэлхэй дээрэ. Илангаяа Вьетнамда улам бүри олоор табидаг боложо байнхай. Тус асуудалда хүнүүд харюу абаха ёһотой.

Урдань Вьетнамдахи эсэргүүсэлтын национальна хүдэлөөе дарахадань француз колонизаторнуудта туһалхабди гэжэ США-гай президентнүүд Трумэн ба Эйзенхауэр найдуулһан байха юм. Француз колонизаторнуудай диилдээд байхадань, Урда[...]

[...]раа түлөө һэн, зүгөөр тэрэнэй үмэнэхи «уялганууд» американ монополинуудай аша туһада зорюулагдан, дүүргэгдэжэл байгаа бшуу.

Танай хододоо дурдан хэлэхые дурладаг уялганууд оройдоошье хүндэтэй бэшэ, Америкын эдэ уялгануудаа үгэһэн хүнүүдынь, зөөлэнөөр хэлэхэдэ, оройдоошье томоотойнууд бэшэ. Иимэ ехээр урбаһан, өөрынь арадай угаа ехээр үзэн ядадаг туһамаршадта американ ударидагшадай иигэжэ найдуулга үгэһэн жэшээнүүдые США-гай түүхэдэшье олохонь бэрхэтэй.

Холбоото Штадуудай мүнөөнэй ябуулганууд 1964 ондо һунгалтын болоходо президент Джонсоной үгэһэн найдуулгануудые харюулдаггүй байна бшуу. Американ залуу хүбүүдые Вьетнам эльгээхэгүй, арсалдаа тулалдаае үргэдхэхэгүй, Вьетнамай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй гэһэн найдуулга тэрэ үгөө һэн.

Мистер Гарриман, иимэ уршагта ушарнуудай һүүлээр нюдэнэйгөө уялаа абажа хаяад, нэрэ хүндынгөө үлөөдһые гээнгүйгөөр, өөрыгөө бэеэрээ оруулһан тааруугүй байдалһаа Америкын гараха саг тулажа ерээ бэшэ гү?

(АПН).

ЮРТЭМСЭ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНОБ?

СОЦИАЛИЗМЫН ХҮСЭНҮҮДЭЙ НЯГТААР НЭГЭДЭЛГЭ

Тиссэ мүрэн дээрэхи Чиернэдэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой ба КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй хоорондын хэлсээнэй, социалис оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй Братиславадахи зүблөөнэй дүнгүүд бүхы дэлхэй дээрэ гүн ехээр һонирхогдоо. Бүмбэрсэг дэлхэйн эгээн холын нютагуудһаа олоор ородог һанамжанууд, коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрилхы органуудай шиидхэбэринүүд ба мэдүүлгэнүүд Тиссэ мүрэн дээрэхи Чиернэдэхи хэлсээе, Братиславадахи уулзалтые уласхоорондын шухала удха шанартай хэрэг болоно гэжэ үнэмшэстэйгөөр гэршэлжэ үгэнэ.

Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин пленум баталан абаһан резолюци соогоо иигэжэ мэдүүлээ: Братиславадахи зүблөөнэй дүнгүүд социалис гүрэнүүдэй харилсаа холбоое, нягта жагсаалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала алхам болоно үгэнэ. Энэ һанамжые социалис оронуудай бусад коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинууд, мүн хэблэл онсолон тэмдэглэнэ. Польшын «Трибуна Мазовецка» гэжэ газетын тэмдэглэһэнэй ёһоор, зургаан аха дүү партиин хамтын мэдүүлгэ хадаа «социализмын хүсэнүүдэй түгэлдэр байһые ойлгодог дээрэһээ социалис оронуудые можо болгон хубааруулхые, тэдэнэй нягта жагсаал һулаоуулхые, тусхайлбал, социалис гүрэнүүдэй хоорондо арсалдаа алгасалдаа гаргахые оролдодог империализмын хүсэнүүдтэ шанга сохилто боложо үгөө».

Социалис оронуудай аха дүү партинууд өөһэдынгөө һанал нэгэдэлгые, революционно һэримжые ехэ һүртэйгөөр харуулаа. Империализмда, антикоммунис хүсэнүүдэй бүхы һанаашалгануудта эсэргүүсэхээр аха дүү партинуудай шиидэнги байһые заахадаа, Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин ЦК иигэжэ мэдүүлээ: «Хүдэлмэришэн ангиин, коммунис партинуудай хүтэлбэрилхы үүргые һуларуулха, социалис байгуулалтын үндэһэ һууриие шэмэргэхэ, социалис оронуудай нэгэдэлые һуларуулха арга хэндэшье олгохогүйбди».

Тиссэ мүрэн дээрэхи Чиернэдэ ба Братиславада болоһон уулзалгануудай дүнгүүдые тайлбарилхадаа, эдэ шухала ушарнуудай уласхоорондын удха шанартай байһые капиталис оронуудай коммунис хэблэл илангаяа ехээр онсолон тэмдэглэнэ. «Братиславада нэгэн дуугаар гар табигдаһан мэдүүлгэ социализмын ба уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хэрэгэй агуу ехэ илалта, марксизм-ленинизмын суртал бодолой илалта, эб найрамдалай хэрэгэй илалта болоно. Тус мэдүүлгэ империализмда, ревизионизмда эрид шанга сохилто үгөө» гэжэ Уругвайн коммунистнуудай «Популар» гэжэ газетэ бэшэһэн байна.

Үнэхөөрөө шухала ушарай гэршэнэр боложо байһанаа ойлгохын тулада Братиславска документые ангиин дайсадай бодолгүй найдабаринуудтай сасуулжа үзэхэдэ болоно гэжэ итальян коммунистнуудай орган «Унита» газетэ бэшэнэ. «Братиславадахи хэлсээнүүдэй дүнгүүд хадаа империализмда эсэргүүсэн, дарлагданги арадуудай национальна сүлөөрэлгын түлөө, эб найрамдалай ба социализмын түлөө тэмсэлэй саашадаашье шангадаха байһые һайнаар уридшалан харуулжа үгэһэниинь бүхы дэлхэйн коммунистнуудта, мүнөө үе сагай революционернүүдтэ ойлгосотой» гэжэ Чилиин Компартиин орган «Сигло» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Социализмын хүсэнүүдые саашадань нягтаар жагсааха ашата туһые харан, нэгэн дуугаар баталан абтаһан документ соохи бүхы заабаринуудые дүүргэхэ гээшэ мүнөө шухалын зорилго болоно гэжэ Братиславадахи зүблөөнэй дүнгүүдээр аха дүү партинуудай шиидхэбэринүүд соо тэмдэглэгдэнэ. Мэдүүлгэ соохи заабаринуудые бодотоор бэелүүлгэ аха дүү партинуудай түрүүшын ээлжээнэй интернациональна зорилго болоно гэжэ онсолон тэмдэглэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюро иигэжэ мэдүүлээ: Энэ нангин һайн һайхан зорилтые бэелүүлхын тулада КПСС өөрынгөө зүгһөө бүхы шухала юумэ хэхэ.

США-гай РЕСПУБЛИКАНСКА ПАРТИИН СЪЕЗД

Холбоото Штадуудта болохо һунгалтын урда тээхи тэмсэл шиидхэхы шатадаа орожо байна. Майами-Бич гэжэ гоё һайхан, аятай зохид курортно городто республиканска партиин съезд августын 5—8-да болоо. Демократическа партиин съезд ороной тон томо промышленна центр болохо Чикагода августын 26-да нээгдэхэ.

Республиканецууд ба демократууд США-гай политическа ажабайдалда зуу үлүүтэй жэлэй турша соо зонхилхы байдал эзэлдэг. Монополис капиталай эдэ хоёр партиин түлөөлэгшэд гүрэнэй засагые ээлжэлжэ һэлгэжэ байгаад баридаг гээшэ. Тимэ болохолоороо, ондоо партинуудай бии байгаашье һаань, дүрбэн жэл болоод лэ һунгагдадаг Сагаан байшангай ерээдүйн эзэниинь эдэ хоёр буржуазна партиин али нэгэнэйнь түлөөлэгшэд сохом болохо гэжэ эртээнһээ мэдээжэ байдаг.

Президентдэ кандидадаар республиканецуудай съезд дээрэ Ричард Никсон дэбжүүлэгдээ. Тэрэнэй түлөө дуугаа үгэлгын түрүүшын турта дуунай шухала олонхи үгтэһэн байгаа. Тэрэ 692 дуу абажа, өөртэйнь зүршэлдэгшэдые—287 дуу абаһан Нью-Йорк штадай губернатор Нельсон Рокфеллерые, 182 дуу абаһан Калифорниин губернатор Рейганиие горитойгоор булиһан байна бшуу.

Урдань Эйзенхауэрай үедэ Никсон вице-президентын тушаал даадаг байһан юм. 1960 оной президентын һунгалтын болоходо тэрэ республиканска партиһаа кандидат болоһон аад, харин президентээр һунгагдаһан демократуудай кандидат Джон Кеннедидэ булигдаһан байгаа. Хоёр жэл үнгэрөөд байхада, тэрэ политическэ хэрэгүүдтэ хабаададаг зандаа үлэхые һэдэн, Калифорни штадай гурбернаторай тушаалда өөрынгөө кандидатурые дэбжүүлһэн аад, дахяад урагшагүйдөө. Никсон мүнөө яагаад амжалта туйлааб гэхэдэ, хамагай түрүүндэ республиканецуудай партийна аппарадайхидтай тэрэ үнинэй бата бэхи холбоотой байна бшуу.

Монополис бүлэгүүдэй нэгэнэй түлөөлэгшэ миллионер Нельсон Рокфеллер гол зүрилдэгшэнь болоһон байгаа. Энэ ушар Никсонэй амжалта туйлаха хэрэгтэ бага бэшэ үүргэ дүүргээ. Американ монополинууд зүршэлдэдэг партинуудые заатагүй хоюулайень дэмжэдэг. Юуб гэхэдэ, тэдээн дотор өөһэдын хүнүүдтэй байһан дээрэһээ һунгалтын ямараршье дүүрээ һаань, өөһэдынтөө ашаг туһые хангажа шададаг байха юм.

Майами-Бичдэхи съезд дээрэ президентын кандидат дэбжүүлэгдэхэһээ гадна, партиин һунгуулиин программа һайшаагдаа. Съезд дээрэ баталан абтаһан программа жиирэй хүнүүдэй урма хухалангүй байжа шадахаар бэшэ. «Американ общественые бүхы бэрхэшээлнүүдһээнь гаргахабди» гэһэн юрэнхы найдуулгануудһаа ондоо тодорхой юумэн тэрээн соо үгы. Программын гадаадын политическэ хуби тухай хэлэхэ болоо һаа, парти доторхи хархис ба юрын бүлэгүүдэй алинайншье һанаа захаха һэдэлгэнүүд хэгдэһэн байна. Тиихэтэй хамта Голдуотерой ба Даллесай үеынхи шэнгеэр коммунизмда эсэргүү хуушанай халдан оролгонууд программа соонь дабтагданхай.

ҮГЭ ХЭРЭГ ХОЁРЫНЬ ҺЭЛГЭСЭЛДЭНЭ

Вьетнамай Демократическа Республикын ба США-гай түлөөлэгшэдэй хоорондо Парижда боложо байһан тусхай хөөрэлдөөнүүд гурбан һарын турша соо үргэлжэлжэ байбашье, мүнөө хүрэтэр мүртэйгөөр урагшаа дабшаагүй. ДРВ-дэ эсэргүү бомбодолгонуудые, бусад сэрэгэй ябуулганuудые үгэ дуугүйгөөр болюулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэһээ арсадаг американ тала хойшоо бүлялдажал байдаг. Тиихэдэ энэл асуудал зүбшэн хэлсэхын тулада Париждахи уулзалга эхилһэн байгаа.

«Хойто Вьетнамые бомбодолго зарим зэргээр үсөөрүүлхэ» тухай мартын 31-дэ захиралта гаргажа, США «яһала ехээр һайн сэдьхэлэй һанаашалга гаргаа» гэжэ американ делегацие толгойлогшо А. Гарриман баталан хэлэдэг. Вьетнамай информационно агентствын һаяын мэдээсэл соо онсолон тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, 20-дохи параллельһээ урагшаа байдаг ДРВ-гэй районуудта американ авиациин агаарһаа добтолго үнэндөө мартын 31-һээ хойшо улам шангадаа. Тусхайлбал, 400 мянга гаран хүн зоной һуудаг Куангбинь провинцые американ авиациин бомбодолго 5 шахуу дахин, бусад районуудые 2—3 дахин олон болоо. ДРВ-гэй газарые добтолгодо хабаададаг «В-52» гэжэ стратегическэ бомбардировщигуудай тооe нилээд олон болгоо. Хойто Вьетнамай зарим районуудые артиллереэр буудалга улам шангадаа.

ДРВ-е бомбодолго болюулхые хүсэхэгүйһөө гадна, Вашингтон, американ хэблэлэй мэдэрһэнэй ёһоор, сэрэгэй ябуулгануудые саашадань үргэдхэхэ алхамуудай хэгдэжэ болохо байһанда олониитын һанамжые бэлдэжэ байнхай. Пресс-конференцинүүд дээрэ США-гай гүрэнэй секретарь Д. Раскын июлиин 30-да, президент Джонсоной июлиин 31-дэ хэһэн мэдүүлгэнүүд эгээл иимээр сэгнэгдэһэн байха юм. «Мүнөөнэй оршон байдалда» США ДРВ-е бомбодолгоёо болюулхагүй гэжэ эдэ мэдүүлгэнүүд соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй. США «сэрэгэй нэмэлтэ хэмжээнүүдые» абажа шадаха гэжэ уридшалан һануулжа, Джонсон ДРВ-е, Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтые сэхэ занаһан байна.

Американ правительствын эдэ заналтануудай удхыень ойлгожо ядахаар бэшэ, вьетнам арадта эсэргүүгээр эзэрхэг түримхэй ябуулга үргэлжэлүүлхэ эрхэ өөртөө олгоходоо США энэ эзэрхэг түримхэй ябуулгада вьетнам арадай эсэргүүсэлтэ үзүүлхэ эрхэ хизаарлахые хүсэнэ гээшэ.

Тиихэдэ ДРВ-гэй хараа бодол тон эли тодо юм. Бомбодолгые США-гай болюулан сасуу американ талатай бусад асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ орохоор ДРВ бэлэн байдаг. Эдэ асуудалнуудые шиидхэлгэ Вьетнамда амгалан ёһоной гуримшуулгада хүргэжэ шадаха байна. Вашингтоной хараа бодол тухай хэлэхэ болоо һаа, тэрэнэй үгэ хэрэг хоёрынь һэлгэсэлдэнэ: «Эб найрамдалые хүсэн эрмэлзэнэбди» гэдэгшье һаа, үнэндөө Вьетнамдахи сэрэгэй ябуулгануудые үргэдхэхэ хуушанайнгаа панхаруудтаһан хараа бодолые баримтална.

16-дахи тусхай хөөрэлдөөн дээрэ США-гай энэ хараа бодолые элишэлхэдээ, бэеэ даанхай байдалай, эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байһан вьетнам арадай дура зоригые ямаршье заналтанууд, хүсэрхэлгын ямаршье политика нугалжа шадахагүй гэжэ ДРВ-гэй түлөөлэгшэ онсолон тэмдэглэһэн байна.

Г. ШИШКИН,
В. ХАРЬКОВ.
(ТАСС).

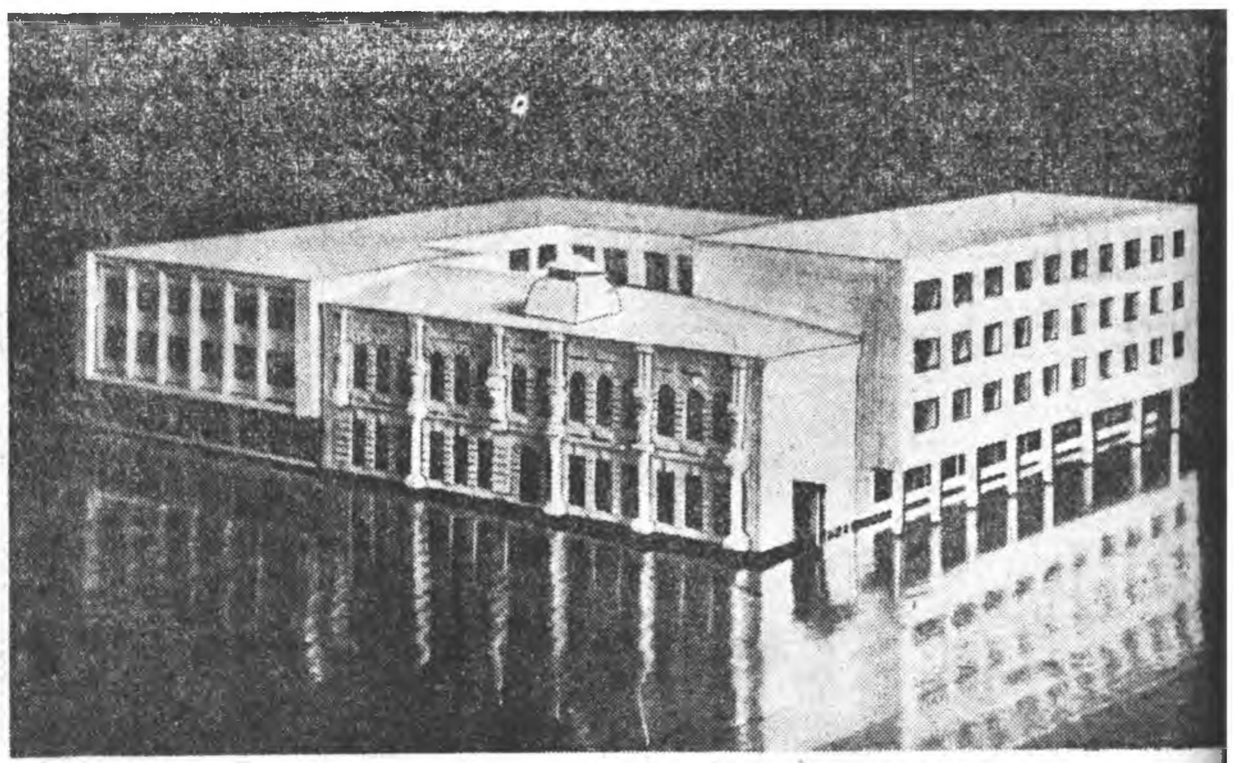

Урданһаа хойшо Улаан-Үдымнай түб болоһон Ленинэй гудамжа ерэхэ жэлһээ шэнэл[...] эхилхэнь.

Оперо, баледэй театрай доодо талаар байдаг хэдэн гэрнүүд задалагдажа, 265 хүнэй һуу[...] кинозалтай, ресторантай «Интурист» гостиница, мүн тэрэнтэй зэргэлээд горгүйсэдкомой б[...] баригдаха юм. Эдэ байрануудай проект мүнөө зохёогдожо байна. «Эрдэм» кинотеатрай, науч[...] лиотекын хуушан байшангууд задалагдажа һууридань мүн лэ «Эрдэм» гэжэ нэрэтэй, хоёр [...] кинотеатр баригдахань.

«Бурятгражданпроект» институдай архитектор Ю. Б. Черкунай зохёоһон, Буркоопсоюза[...] шан байрые шэнэдхэхэ проект баталагдаад, чертежуудынь бэлдэгдэжэ байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ[...] коопсоюзай шэнэлэгдэн баригдаха байшангай макет.

А. МАНТАЕВАЙ ф[...]

ШЕФСКЭ СЭРЭГЭЙ ЧАСТИИН ОЙ

Совет гүрэнэй тогтоһон түрүүшын жэлнүүдтэ Россин пролетариадай эзэлэн абаһан засаг түрые хамгаалхын тулада һайн дуратанһаа сэрэгэй частьнууд байгуулагдажа эхилһэн байгаа. Тиимэ полкнуудай нэгэн 1918 оной августын 1-дэ Тула городто Петроградай, Москвагай, Тулын хүдэлмэришэдһөө бүридхэгдэн бии болгогдоһон байха юм. Тэрэ полк тогтоогдон сасуугаа залуу Совет гүрэнөө сагаантанһаа хамгаалхын тулада Зүүн фронт эльгээгдэһэн байна. Энэ полк Улаан Армиин бусад частьнуудтай хамта городуудые удаа дараалан сүлөөлэн эзэлһээр Зүүн зүг тээшэ дайгаар ябажа дабшаһан байгаа.

Залуу Улаан Армиин тэрэ часть 1920 оной мартын эхеэр Дээдэ-Үдэ хото хүрэжэ ерээ. Тиихэ үедэ тус городые атаман Семеновой полк, мүн генерал Россияновай тусхай отряд болон эндэхи батальон эзэмдэжэ байһан юм.

Эрид шанга тулалдаанай эсэстэ—1920 оной мартын 1—2-ой үдэрнүүдтэ Дээдэ-Үдэ сагаан гвардеецүүдэй һабарһаа сүлөөлэгдэһэн байха юм. Саашадаа 3 дахи энэ полк олон дайнуудта, тэрэ тоодо Волочаевскын суута байлдаанда хабаадалсаад, дайшалхы замаа Владивостогто дүүргэһэн байна. Энэ полкын богонихон намтар иимэ.

Мотострелково энэ полк табин жэл болоһон ойгоо һаяхан тэмдэглэбэ. Тэрэ һайндэртэ Улаан-Үдэ городой ажалшадай делегаци ошоо.

Манай городой шефскэ сэрэгэй энэ часть һайндэрөө дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлдээ ехэхэн амжалтатайгаар угтаһан байна. Тус полк округ соогоо түрүү частьнуудай нэгэн гэжэ тоологдоно. Частиин олонхи подразделенинүүд эрхимүүд, мүн сэрэгшэдынь дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлэй талаар һайн сэгнэлтэнүүдые абадаг байха юм. Частиин подразделенинүүдтэ Улаан-Үдын ба республикымнай аймагуудай олохон солдат, сержантнууд алба хэнэ. Улаан-Үдын делегациһаа гадна, тус полкдо граждан дайнай үедэ алба хэжэ гараһан хүнүүд һайндэртэ айлшаар ерэһэн байгаа. Тэдэнэй тоодо полковой һургуулиин начальник ябаһан, отставкада байһан полковник М. Н. Дроздов, полкын партийна бюрогой харюусалгата секретарь байһан Е. Р. Наймушин гэгшэд байлсаа. Эдэнэр полкын ябажа гараһан дайшалхы зам тухай тус частьда алба хэжэ байгшадта хөөрэжэ үгэбэд. Советскэ Союзай Маршал Н. И. Крылов 1921—1928 онуудта тэрэ полкдо штабай начальнигай туһалагшаар, начальнигаар алба хэһэн байха юм. Баярай суглаан дээрэ Маршалай эльгээһэн амаршалгын телеграмма уншахадань, частиин сэрэгшэд тэрэниие хани халуунаар угтаба.

Улаан-Үдэ городой ажалшадай делегациин гэшүүд тэндэхи сэрэгшэдэй ажабайдалтай, үдэр бүхэнэйнь һуралсалтай, мүн дайшалхы алдар солынь таһалгада табигдаһан материалнуудтай танилсаа. Тиихэ зуураа делегациинхид городойнгоо ба республикын ажалшадай ажалай амжалта[...] хай хөөрэжэ үгөө.

Частиин командовани Ул[...] Үдэһөө ба республикаһаа[...] алба хэжэ байһан сэрэгшэд[...] хөөрэхэдөө, һайшаалтай сэг[...] үгэнэ. Нёдондо сэрэгэй а[...] татагдагшад бултадаа [...] комсомолнууд юм. Бултадаа[...] ман классай, дээшэшье һур[...] тай. Тэдэнэрэй дундаһаа [...] эрхим сэрэгшэдэй нэрэ ду[...] Жэшээлхэдэ, старшина Ф[...] Угловский, Геннадий М[...] (Бэшүүр), сэрэгшэд Вла[...] Жанчиков, Эдуард Манза[...] Александр Агильдин (Хори), [...] жант Анатолий Бакшеев ([...] на), сэрэгшэ Валерий Соло[...] (Хэжэнгэ), ахалагша сержант [...] колай Аксёнов (Зэдэ), сэ[...] Даши Цыбиков (Загарай) [...] бусад бии. Эдэнэр барандаа [...] халанда оло дахин хүртэһэн, [...] 2-дохи классай мэргэжэл [...] һан, 1-дэхи, 2-дохи разр[...] спортсменүүд юм.

Частиин ойн баярта тэ[...] партийна, советскэ органу[...] хүтэлбэрилэгшэд, предпри[...] колхоз, совхозуудай болон [...] гэй хүршэ частьнуудай түлө[...] шэд байлсажа, амаршалгын [...] рес, дурасхаалай бэлэг бар[...] Баярай суглаан дээрэ КПС[...] Улаан-Үдын горкомой, ажал[...] депутадуудай городской Сов[...] гүйсэдкомой амаршалгын а[...] уншагдаһан, мүн Улаан-Үдэ [...] родой завод, фабрикануудай [...] гээһэн бэлэгүүд барюулагд[...] байха юм.

О. ЦЫБИКО[...]

ХИЛЬЫН САДАНАҺАА

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

НОКАГАМЫН МУНИЦИПАЛИТЕДЭЙ ЭРИЛТЭ

ТОКИО. (ТАСС). Канадзавада (Иокагама порт шадарай һуурин) американ сэрэгэй командованиин нефтехранилищи барижа эзэлһэн газарые дары бусаалгаха эрилтэ хэжэ Иокагамын муниципалитет правительствада августын 10-да хандаһан байна. Америкын 7-до флодой энэ нефтехранилищи Алас-Дурна зүгтэхи тон томо хадагаламжын газар болоно гэжэ «Иомиури» газетэ мэдээсэнэ.

Американ нефтехранилищида олон ушарта болодог гал түймэр ехэ аюултай гэжэ национальна оборонын министерствэдэ эльгээһэн бэшэг соо заагданхай. Энэ хуули бусаар эзэлэгдэһэн газарые Иокагама портын үргэдхэгдэхэеэ байһантай дашарамдуулан дары бусааха тухай бидэнэр эрилтэ хэнэбди гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

ВРАЗИЛИИН СТУДЕНТНҮҮДЫЕ ХАШАНА, ХЭЬЭЭНЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Полициин зоргоороо аашалалдалгые болюулха, үнгэрэгшэ неделидэ арестовалагдаад, сүүдтэ үгтэһэн студентнүүдэй хүтэлбэрилэгшэ Владимир Палмейрые сүлөөлхэ эрилтэ хэхын түлөө Бразилиин студентнүүд дахяад үйлсэдэ гараа.

Информационно агентствануудай мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Сальвадор (Баия штат) городто студентнүүдэй ехэ демонстраци боложо, городой транспортаар ябалгын ехэ түлөөһые хорооха тухай мүн лэ эрилтэ хээ. Һурагша залуушуулда эсэргүүгээр полициин ехэ отрядууд хэрэглэгдээ. Тулалдаанай болоһонһоо уламжалан, долоон студент хүндөөр шархатаа, зориюута нохой табихадань нэгэ басаган зуулгаа. Полициинхид демонстрацида хабаадаһан 200 хүниие арестовалһан байна.

Полицитай тулалдаһанайнгаа һүүлээр студентнүүд сүмын хашаа руу орожо хоргодоходоо, бүхэлэлтэнүүдые түхеэрөө.

Засагаархидай хориһон болобошье Рио-де-Жанейродэ августын 9-дэ демонстрацинууд, митингнууд боложо, городой түбтэ транспортын ябалгые һаатуулаа.

Палмейрын арестовалагдаһанай һүүлээр Рио-де-Жанейрын студентнүүдэй холбооe толгойлһон Франклин Мартенс митингнүүдэй нэгэн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, өөһэдынгөө эрилтэнүүдые хамгаалан, шухала ябуулгануудые хэдэг студентнүүдые, олониитэ арад зониие дарадаг засагаархидай ябуулгые шоо үзэһэн байна. Шиидамуудаар, нюдэнһөө нёлбоһо гоожуулдаг газтай гранатануудаар зэбсэглэгдэһэн солдадууд, полициинхид демонстрацида хабаадагшадые намнажа тараагаа.

ИНДИДЭ ҮЕР БОЛОБО

ЛОНДОН. (ТАСС). Индиин баруун талын хоёр штатта үерһөө уламжалан дүрбэн үдэрэй турша соо 140 хүн уһанда орожо үхөө гэжэ Рейтер агентствын корреспондент Делиһээ мэдээсэнэ. Удаан саг соо бороогой ороһон дээрэһээ гол мүрэн халижа, Гуджерат ба Махараштра штадуудта нилээд ехэ газар уһанда абтаа. Сурат город шадар үерһөө уламжалан, 100 шахуу хүн уһанда орожо үхэһэн байна. Город соо гэр байшангуудай һандаран унахада 25 хүн хосороо.

Махараштра штадта үерһөө уламжалан, 34 хүн үхөө. Аурангвада шадарай Годавари мүрэнэй уһан угаа ехээр нэмэжэ, эрье шадарай районууд уһанда абтаа. Хэдэн мянган хүн гэр байрагүй үлөө. Нютагай засагаархидай сэгнэлтын ёһоор хоёр штадта үерһөө уламжалан, миллион шахуу хүн хохидолдо ороһон байна. Үргасада ехэ гэмтэл ушаруулагдаа, зам харилсаанда, хэлхеэ холбоондо һаад ушаруулагдаа. Уһанда хүреэлэгдэһэн хүн зондо моторно лодконуудаар, вертолёдуудаар эдеэ хоол абаашана, хүнүүдые аюулгүй газарта зөөн гаргана, абаралгын хүдэлмэридэ Индиин зэбсэгтэ хүнүүдэй отрядууд эдэбхитэйгээр хабаадана. Юрын тоололгын ёһоор бүхы Инди дотор үерһөө боложо 300 хүн үхэһэн байна.

ВИНЬЛИНИИН ХОЁРДОХИ ОРДЕН

ХАНОЙ. (ТАСС). Бэеэ даанхай байдалай хоёрдохи орденоор Виньлинь районые ДРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитет шагнаа. Американ хоёр зуудахи самолёдой газар дээрэнь буудуулан унагааһые тэмдэглэн, энэ хайраар район шагнагдаһан байна. Гадна республикын энэ районой эрье шадарай уһан соо американ 33 судна уһанта шэнгээгдэһэн, галдагдаһан байха юм. ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, иимэ шанда Виньлинь район хоёрдохёо хүртөө.

Арадта харша политикые буруушаалга

ГАВАНА. (ТАСС). Президент Барьентосой арадта харша политикада эсэргүү буруушаал мэдүүлэн, демонстраци хэһэн хүдэлмэришэдэй, студентнүүдэй болон тэдэндэ эсэргүүгээр эльгээгдэһэн армиин подразделенинүүдэй хоорондо Боливиин Кочабамба городто тулалдаан болоо. Пренса Латина агентствын корреспондентын Ла-Пасһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, демонстрантнуудай дундаһаа шархатаһан хүнүүд бии. Гэбэшье хохидолдо орогшодой тоо үшөөл хүсэдөөр элирээгүй.

ЛИТЛ-РОГТО ДАХЯАД ЗЭРЛИГ ААША ГАРГАГДАА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Литл-Рок (Арканзас штат) городой түрмын камера соо зэрлиг муухайгаар сохюулһанһаа уламжалан, 18 наһатай негритян залуу хүбүүн Кертис Ингрэм наһа бараа. Энээн тухай мэдээсэлһээ уламжалан, городой негр хүн зон угаа ехээр уур сухалаа хүрөө. Наһа барагшын дурасхаалые хүндэлхын тулада хэдэн зуун хүн городой сүүдэй байшан тээшэ шэглэн ошоо. Гэбэшье амгалан ёһоной демонстрацида хабаадагшадые полициинхид буудажа, замыень хааһан байна. Энэ ябуулгаһаа уламжалан, баһа нэгэ залуу хүбүүн алуулаа.

Уур сухалаа хүрэһэн негрнүүд полициинхидые шулуугаар, хооһон шэлнүүдээр шэдэжэ ороо. Национальна гвардиин солдадуудые городто оруулха тухай штадай губернатор Уинтроп Рокфеллер захиралта үгөө. Тэдэнь полициин туһаламжатайгаар үймөө хэжэ байһан районие хүреэлээ.

Литл Рок городой полициин зэрлиг ааша гаргадагынь үшөө 1959 онһоо мэдээжэ болонхой юм. Городой негрнүүдэй һуудаг районуудай нэгэндэхи һургуулиие расистнуудай тэһэлһэнһээ уламжалан, болоһон үймөөндэ хабаадагшадые тиихэдэ полициинхид зэрлиг муухайгаар буудажа дараһан юм.

Ажал ба капиталай хоорондохи тэмсэл

ИСПАНИ

«Эмпреса Насиональ Идроэлектрика Дель Рибагорсана» («Энер») компаниин заводуудай ажалшадай тэмсэл франкис засагаархидайшье байгуулһан профсоюзуудай, тайлбарилан хэлэбэл, «Вертикальна синдикадуудай» түлөөлэгшэдэй хүдэлмэришэдые хамгаалхыень баадхаһан байна.

Юньон Франсэз Дъэнформасьон» агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ компаниин хэдэ хэдэн предприятинүүдай профсоюзуудай социальна секцинүүдэй гэшүүд правительствада хандажа, 200 хүдэлмэришэнэй ажалһаа гаргагдахаар хараалагдажа байһые эсэргүүсэн буруушаагаа. Правительствада, тэрэшэлэн хэдэ хэдэн правительственна эмхи зургаануудта эльгээгдэһэн бэшэгүүдтэ Барселон, Таррагон, Лерида болон бусад городуудтахи социальна секцинүүдэй гэшүүд гар табиһан байна.

КАНАДА

Ниитэ национальна забастовко хэжэ, Канадын 24 мянган почтово алба хаагшад салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, ажалай эрхэ байдал һайжаруулха тухай өөһэдынгөө эрилтэнүүдые зарим зэргээр хангуулаа.

Бэшэг, газетэ, посылка зөөдтэнь хүргэхэ хүдэлмэри Канадада гурбан неделиин турша соо һаатаа, бусад оронуудтай почтово холбоон таһалдаа.

США

Детройтой газетчигүүдэй забастовко 267 хоног соо үргэлжэлжэ, илалта түгэлдэрөөр дүүрээ. Городтохи 2 тон томо «Детройт Ньюс», «Морнинг Фри пресс» гэжэ газетын эзэд газетнэ хүдэлмэрилэгшэдтэ салин хүлһыень дээшэлүүлхэ баатай болоо.

МЕКСИКЭ. Мехикын гол магистральнуудай нэгэн—Букарели үйлсэ. Энэнь Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын байдаг дээрэһээ мэдээжэ бэшэ, харин газетын худалдагдадаг дээрэһээ мэдээжэ болонхой юм. Газетэ худалдадаг олон хүнүүд үдэртөө 3 дахин эндэ суглардаг, газетэнүүдые мүрэ дээрээ үргэлжэ, мүн велосипедүүдтэ тээжэ ябаад бүхы город соогуур тараадаг юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Букарели үйлсэдэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ПРАВДА БУРЯТИ[...]

Мүнөөдэрэй номе[...]

Нэгэдэхи хуудаһанда: [...] саяа гээлтэ хоролтогүйгөөр [...] ха»—республикын арадай [...] тын комитедэй түрүүлэгшэ [...] меновой статья. «Респу[...] ажалай алхамууд» гэһэн [...] доро нютаг нютагһаа ерэ[...] формацинууд. Түрэл орон[...] най.

Хоёрдохи хуудаһанда: [...] үйлэдбэрилгэ болон тэрэнэй [...] дүйн асуудалнууд» гэһэн [...] рушевай статья. «Инжене[...] дүүлгэ барина»—С. Мель[...] статья. ТАСС-ай материал.

Гурбадахи хуудаһанда: [...] цида ерэһэн бэшэгүүд. Хил[...] наһаа ерэһэн мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: [...] нютагай һонин. Спорт. Со[...] нууд.

САГАЙ УЛАР[...]

Улаан-Үдын авиамете[...] мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө[...] публика дотор багахан [...] байха, бороо орохогүй. Ба[...] ноһоо һулаханаар һалхилх[...] аймагуудта 18—23, бэш[...] гуудта 24—29 градус дул[...] хаар хүлеэгдэнэ.

Августын 14—15-най ү[...] тэ нэгэ бүрхэжэ, нэгэ сэл[...] ха. Зарим газарта ойро зу[...] роо орохо. Хойто аймагууд[...] 23, бэшэ нютагуудта 23—[...] дус дулаан байхаар баг[...]

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУ[...]

Манай адрес, телефону[...]

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—5[...] приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора[...] 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—6[...] отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—6[...] 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленност[...] строительства—61-35, советского строительства и быта—6[...] культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, [...] формации—34-05, общественная приёмная—56-62, маш[...] бюро—57-63. фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ. типография Управления по печати при [...] зете Министров БурАССР

Н-01798. Зак. № 81[...]